

NL

NL

NL

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 7.5.2008
COM(2008) 248 definitief

VERSLAG VAN DE COMMISSIE

CONVERGENTIEVERSLAG 2008

(opgesteld in overeenstemming met artikel 122, lid 2, van het Verdrag)

{SEC(2008) 567}

1. DOEL VAN DIT VERSLAG

Overeenkomstig artikel 122, lid 2, van het EG-Verdrag moeten de Commissie en de Europese Centrale Bank (ECB) ten minste om de twee jaar of op verzoek van een lidstaat met een derogatie aan de Raad verslag uitbrengen over de vooruitgang die door de lidstaten is geboekt bij de nakoming van hun verplichtingen met het oog op de totstandbrenging van een Economische en Monetaire Unie (EMU).

De meest recente periodieke convergentieverslagen van de Commissie en de ECB zijn in december 2006 goedgekeurd¹. Denemarken en het Verenigd Koninkrijk hebben niet de wens uitgesproken de eenheidsmunt aan te nemen. Daarom heeft dit convergentieverslag betrekking op de volgende tien lidstaten met een derogatie: Bulgarije, Tsjechië, Estland, Letland, Litouwen, Hongarije, Polen, Roemenië, Slowakije en Zweden. Bulgarije en Roemenië zijn op 1 januari 2007 tot de Europese Unie (EU) toegetreden en worden voor het eerst aan een onderzoek onderworpen. In een technische bijlage bij dit verslag (SEC(2008) 567) wordt een gedetailleerdere beoordeling van de stand van de convergentie in de tien landen verstrekt. Inmiddels heeft Slowakije op 4 april 2008 verzocht te beoordelen of het aan de nodige voorwaarden voldoet om op 1 januari 2009 de euro aan te nemen.

Op de inhoud van de verslagen die door de Commissie en de ECB worden opgesteld, is artikel 121, lid 1, van het Verdrag van toepassing. In dit artikel is bepaald dat de verslagen een onderzoek moeten bevatten naar de verenigbaarheid van de nationale wetgeving van elke lidstaat, met inbegrip van de statuten van zijn nationale centrale bank, met artikel 108 en artikel 109 van het Verdrag en met de statuten van het Europees Stelsel van Centrale Banken (ESCB) en de ECB (hierna de "ESCB/ECB-statuten" genoemd). In de verslagen moet ook worden nagegaan of in de betrokken lidstaat een hoge mate van duurzame convergentie is bereikt, aan de hand van de mate waarin aan de convergentiecriteria (prijsstabiliteit, begrotingssituatie van de overheid, wisselkoersstabiliteit en langetermijnrente) is voldaan. Tevens dient rekening te worden gehouden met verschillende andere factoren die in de laatste alinea van artikel 121, lid 1, worden opgesomd. De vier convergentiecriteria zijn nader uitgewerkt in een aan het Verdrag gehecht Protocol (Protocol nr. 21 betreffende de convergentiecriteria).

Voor het onderzoek naar de verenigbaarheid van de nationale wetgeving, met inbegrip van de statuten van de nationale centrale banken, met de artikelen 108 en 109 van het Verdrag en de ESCB/ECB-statuten is een beoordeling vereist van de naleving van het verbod op monetaire financiering (artikel 101 van het EG-Verdrag) en van het verbod op bevoorrechte toegang (artikel 102 van het EG-Verdrag), de consistentie met de doelstellingen van het ESCB (artikel 105, lid 1, van het EG-Verdrag), de onafhankelijkheid van de centrale bank (artikel 108 van het EG-Verdrag) en de integratie van de nationale centrale banken in het ESCB (diverse artikelen van het EG-Verdrag en van de ESCB/ECB-statuten).

¹ In 2007 hebben de Commissie en de ECB op verzoek van de nationale instanties van Cyprus en Malta convergentieverslagen over beide lidstaten opgesteld. Cyprus en Malta hebben op 1 januari 2008 de euro ingevoerd.

Het **criterium inzake prijsstabiliteit** is vastgelegd in artikel 121, lid 1, eerste streepje, van het Verdrag: *"het bereiken van een hoge mate van prijsstabiliteit (...) blijkt uit een inflatiepercentage dat dicht ligt bij dat van ten hoogste de drie lidstaten die op het gebied van de prijsstabiliteit het best presteren"*.

In artikel 1 van het Protocol betreffende de convergentiecriteria wordt verder bepaald dat *"het (...) criterium inzake prijsstabiliteit betekent dat een lidstaat een houdbare prijsontwikkeling heeft en een gemiddeld inflatiepercentage dat, gemeten over een periode van één jaar vóór het onderzoek, niet meer dan 1,5 procentpunt hoger ligt dan dat van ten hoogste de drie lidstaten die op het gebied van prijsstabiliteit het best presteren. De inflatie wordt gemeten aan de hand van het indexcijfer van de consumptieprijzen op een vergelijkbare basis, rekening houdend met verschillen in de nationale definities"*². Het vereiste van duurzaamheid houdt in dat een bevredigende inflatieontwikkeling vooral toe te schrijven moet zijn aan een passende ontwikkeling van de inputkosten en van andere factoren die de prijsontwikkeling op een structurele manier beïnvloeden, veeleer dan dat ze de invloed van tijdelijke factoren weerspiegelt. Het convergentieonderzoek omvat derhalve een beoordeling van de achterliggende inflatiefactoren en van de vooruitzichten op middellange termijn. Tevens wordt beoordeeld of mag worden verwacht dat het land ook de komende maanden de referentiewaarde zal halen³.

De in maart 2008⁴ berekende referentiewaarde voor de inflatie bedroeg 3,2%, waarbij Malta, Nederland en Denemarken de drie best presterende lidstaten waren.

Het convergentiecriterium dat betrekking heeft op de **begrotingssituatie van de overheid** is als volgt in artikel 121, lid 1, tweede streepje, van het Verdrag vastgelegd: *"het houdbare karakter van de situatie van de overheidsfinanciën: dit blijkt uit een begrotingssituatie van de overheid zonder een buitensporig tekort als bedoeld in artikel 104, lid 6"*. Bovendien is in artikel 2 van het Protocol betreffende de convergentiecriteria bepaald, dat met dit criterium wordt bedoeld dat *"ten aanzien van de lidstaat op het tijdstip van het onderzoek geen Raadsbesluit krachtens artikel 104, lid 6, van het Verdrag is genomen, waarin wordt vastgesteld dat er in de betrokken lidstaat een buitensporig tekort bestaat"*.

Het Verdrag omschrijft in artikel 121, lid 1, derde streepje, het **wisselkoerscriterium** als *"de inachtneming van de normale fluctuatiemarges van het wisselkoersmechanisme van het Europees Monetair Stelsel, gedurende ten minste twee jaar, zonder devaluatie van de munt van een andere lidstaat"*.

² Voor de toetsing van het criterium inzake prijsstabiliteit wordt de inflatie gemeten aan de hand van het geharmoniseerde indexcijfer van de consumptieprijzen (Harmonised index of Consumer Prices - HICP) als omschreven in Verordening (EG) nr. 2494/95, gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1882/2003 van het Europees Parlement en de Raad.

³ Alle in dit verslag voorkomende voorspellingen voor de inflatie en andere variabelen zijn ontleend aan de voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie. De prognoses van de diensten van de Commissie zijn gebaseerd op een reeks gemeenschappelijke aannames met betrekking tot externe variabelen en op de veronderstelling dat het beleid ongewijzigd blijft (al wordt wel rekening gehouden met maatregelen waarvan voldoende bijzonderheden bekend zijn). De prognose van de referentiewaarde is aan grote onzekerheden onderhevig omdat zij wordt berekend op basis van de inflatieprognoses voor de drie lidstaten waarvan wordt verwacht dat zij tijdens de prognoseperiode de laagste inflatie zullen hebben, hetgeen de mogelijke foutenmarge vergroot.

⁴ De datum van afsluiting van de in dit verslag gehanteerde gegevens is 18 april 2008.

In artikel 3 van het Protocol betreffende de convergentiecriteria is het volgende bepaald: *"Het (...) criterium inzake deelneming aan het wisselkoersmechanisme van het Europees Monetair Stelsel betekent dat een lidstaat ten minste gedurende de laatste twee jaren vóór het onderzoek, zonder grote spanningen de normale fluctuatiemarges van het wisselkoersmechanisme van het Europees Monetair Stelsel heeft kunnen aanhouden. Met name mag de betrokken lidstaat tijdens die periode de bilaterale spilkoers van zijn valuta tegenover die van een andere lidstaat niet op eigen initiatief hebben gedevalueerd"*⁵.

De relevante periode van twee jaar voor de beoordeling van de wisselkoersstabiliteit in dit verslag loopt van 19 april 2006 tot en met 18 april 2008.

Artikel 121, lid 1, vierde streepje, van het Verdrag schrijft voor dat de duurzaamheid van de door de lidstaat bereikte convergentie en van zijn deelneming aan het wisselkoersmechanisme (WKM) van het Europees Monetair Stelsel tot uitdrukking moet komen in het niveau van de **rentevoet voor de lange termijn**. In artikel 4 van het Protocol betreffende de convergentiecriteria is verder bepaald dat *"het (...) criterium inzake de convergentie van het niveau van de rentevoet betekent dat een lidstaat, gemeten over een periode van één jaar vóór het onderzoek, een gemiddelde nominale langetermijnrente heeft gehad die niet meer dan 2 procentpunten hoger ligt dan die van ten hoogste de drie lidstaten die op het gebied van prijsstabiliteit het best presteren. De rentevoet wordt gemeten op basis van langlopende staatsobligaties of vergelijkbare waardepapieren, rekening houdend met verschillen in de nationale definities"*.

De in maart 2008 berekende referentiewaarde voor de rentevoet bedroeg 6,5%.

Artikel 121 van het Verdrag schrijft tevens voor dat ook andere factoren moeten worden onderzocht die relevant zijn voor de economische integratie en convergentie. Deze andere factoren omvatten de integratie van de financiële en productmarkten, de ontwikkeling van de lopende rekeningen van de betalingsbalansen⁶ en de ontwikkeling van de loonkosten per eenheid product en andere prijsindicatoren. Laatstgenoemde indicatoren worden onderzocht in het kader van de beoordeling van de prijsstabiliteit.

⁵ In overeenstemming met de *Common Statement on Acceding Countries and ERM2* (aangenomen op de informele zitting van de Raad (Ecofin) van 5 april 2003 te Athene) onderzoekt de Commissie bij de beoordeling of aan het wisselkoerscriterium is voldaan, of de wisselkoers dicht bij de WKM II-spilkoers is gebleven en kan er eventueel ook met redenen voor een appreciatie rekening worden gehouden.

⁶ Bij de beoordeling wordt vooral gekeken naar het "externe saldo", waarmee het saldo op de lopende en kapitaalrekening samen wordt bedoeld (netto financieringsoverschot/-tekort ten opzichte van het buitenland). Dit concept maakt het met name mogelijk ten volle rekening te houden met de externe overdrachten (met inbegrip van de EU-overdrachten), die ten dele op de kapitaalrekening worden geboekt.

2. BULGARIJE

Bulgarije is op 1 januari 2007 tot de Europese Unie toegetreden. In dit verslag wordt daarom voor de eerste maal onderzocht of de wetgeving van het land verenigbaar is met de artikelen 108 en 109 van het EG-Verdrag en met de ESCB/ECB-statuten, alsook in hoeverre het land vooruitgang heeft geboekt bij de verwezenlijking van een duurzame economische convergentie.

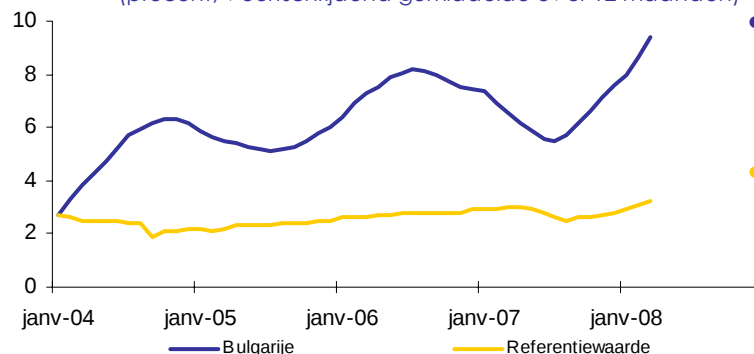
De rechtsgrondslag voor de Bulgaarse Nationale Bank (BNB) is de wet op de BNB van 5 juni 1997. De meest recente wijzigingen van de wet dateren van juni en juli 2007. Wat de integratie van de centrale bank in het ESCB op het ogenblik van de invoering van de euro betreft, is de wetgeving van Bulgarije, en met name de wet op de BNB, niet volledig verenigbaar met de artikelen 108 en 109 van het Verdrag en met de ESCB/ECB-statuten. Er is nog steeds sprake van onvolkomenheden op het gebied van de uitgifte van bankbiljetten en munten, de bevordering van de goede werking van het betalingsverkeer, het verzoeken om de voorafgaande toestemming van de ECB om in internationale monetaire instellingen te mogen deelnemen, de statistische rol van de ECB en de EU, de controle door onafhankelijke externe accountants, de institutionele en persoonlijke onafhankelijkheid, alsook het verbod op monetaire financiering.

Sinds de toetreding tot de EU ligt de over een periode van twaalf maanden gemeten gemiddelde inflatie in Bulgarije boven de referentiewaarde. In de periode van twaalf maanden tot en met maart 2008 bedroeg het gemiddelde inflatiepercentage in Bulgarije 9,4%. Het lag daarmee ver boven de referentiewaarde van 3,2% en het zal waarschijnlijk ook in de komende maanden ver boven deze referentiewaarde blijven.

In Bulgarije is de HICP-inflatie de afgelopen jaren sterk versneld: de gemiddelde jaarlijkse inflatie is opgelopen van 2,3% in 2003 tot ongeveer 7,5% in 2006 en 2007, terwijl de maandelijkse inflatie op jaarbasis eind 2007 meer dan 10% bedroeg. De aantrekkende inflatie is onder meer toe te schrijven aan hogere energie- en voedselprijzen en verhogingen van de gereguleerde prijzen en de accijnsrechten. De onderliggende inflatiedruk is echter ook toegenomen tegen de achtergrond van een levendige binnenlandse vraag en een sterke stijging van de lonen. In het licht van deze ontwikkelingen wordt verwacht dat de inflatie de komende maanden hoog zal blijven en dat de gemiddelde jaarinflatie in 2008 op ongeveer 10% zal uitkomen. Verder vooruitblikkend wordt voor 2009 een geleidelijke vertraging van de inflatie tot 6% verwacht als gevolg van een afnemende vraagdruk in de economie en het wegebbende effect van de grondstoffenprijschok. Het lage prijspeil in Bulgarije (45% van het EU-gemiddelde in 2006) geeft aan dat er ruimte is voor prijsconvergentie op lange termijn.

Bulgarije voldoet niet aan het criterium inzake prijsstabiliteit.

Grafiek 1a: **Bulgarije - Inflatiecriterium sinds 2004**
(procent, voortschrijdend gemiddelde over 12 maanden)

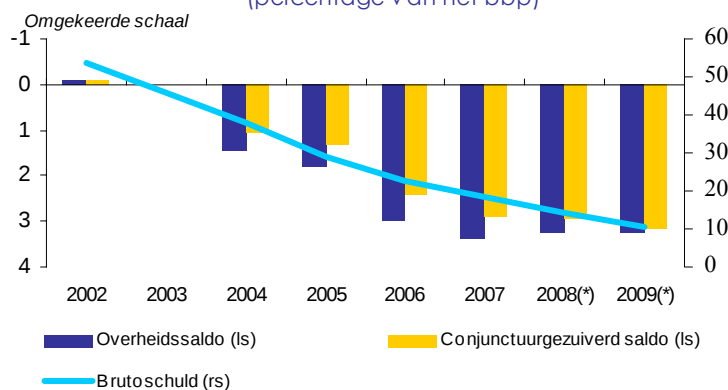
Noot: De punten stemmen overeen met de verwachte referentiewaarde en de gemiddelde inflatie over 12 maanden in het land in december 2008.

Bronnen: Eurostat, voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie.

Ten aanzien van Bulgarije geldt geen Raadsbesluit betreffende het bestaan van een buitensporig tekort. Het overheidssaldo van Bulgarije is de afgelopen jaren fel verbeterd, namelijk van 0% van het bbp in 2003 tot een overschot van 3,4% van het bbp in 2007. De totale ontvangstenquote is gestegen, terwijl de uitgavenquote gedurende het grootste deel van de beschouwde periode in bedwang is gehouden. De bruto schuldquote van de overheid liet een neerwaartse tendens zien: zij is teruggelopen van ruim 50% van het bbp in 2002 tot 18% van het bbp in 2007. In de veronderstelling dat het beleid ongewijzigd blijft, verwachten de diensten van de Commissie in hun voorjaarsprognoses 2008 dat het overschot in 2008 en 2009 in de buurt van 3% van het bbp zal blijven, terwijl de schuldquote verder zal afnemen tot 11% van het bbp in 2009.

Bulgarije voldoet aan het criterium inzake de begrotingssituatie van de overheid.

Grafiek 1b: **Bulgarije - Begrotingssaldo en schuld van de overheid**
(percentage van het bbp)

(*) Voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie.

Bron: Eurostat, diensten van de Commissie.

De Bulgaarse lev neemt niet deel aan WKM II. Sinds 1997 houdt Bulgarije zich aan een currency-boardregeling met de Duitse Mark en later de euro als ankervaluta. De regeling heeft de macro-economische stabilisatie sterk in de hand gewerkt en heeft de hele tijd probleemloos gefunctioneerd. Aanvullende indicatoren wijzen niet op druk op de wisselkoers tijdens de beoordelingsperiode. Toch lijkt er sprake te zijn van een enigszins toegenomen risicoperceptie bij beleggers als gevolg van de recente turbulentie op de mondiale financiële markten, zoals blijkt uit het sinds eind 2007 toenemende korte-renteverschil ten opzichte van het eurogebied. De currency-boardregeling wordt stevig geschraagd door de officiële reserves, die de voorbije jaren fors zijn gestegen.

Bulgarije voldoet niet aan het wisselkoerscriterium.

In de periode van twaalf maanden tot en met maart 2008 bedroeg de gemiddelde langetermijnrente in Bulgarije 4,7%, waarmee zij onder de referentiewaarde van 6,5% bleef. Sinds de toetreding tot de EU ligt de gemiddelde langetermijnrente in Bulgarije beneden de referentiewaarde. Tussen 2003 en 2005 is de langetermijnrente scherp gedaald als gevolg van een algemene vermindering van de rendementen op de wereldmarkten en een verkleining van het renteverschil ten opzichte van het eurogebied. Dit lange-renteverschil was eind 2005 nagenoeg verdwenen, hetgeen erop wees dat beleggers groot vertrouwen stelden in de macro-economische ontwikkelingen en vooruitzichten van Bulgarije. Sinds medio 2006 neemt het renteverschil opnieuw toe en in maart 2008 bedroeg het ongeveer 80 basispunten, omdat beleggers zich zorgen maken over de risico's die uit de aanzienlijke macro-economische onevenwichtigheden voortvloeien.

Bulgarije voldoet aan het criterium inzake de convergentie van de langetermijnrente.

Tevens is onderzoek gedaan naar andere factoren, zoals onder meer de betalingsbalansontwikkelingen en de integratie van de financiële en productmarkten. Het externe tekort van Bulgarije is de afgelopen jaren sterk toegenomen, namelijk van 6% van het bbp in 2004 tot ongeveer 20% van het bbp in 2007. Dit grote externe tekort is hoofdzakelijk terug te voeren op een krachtige groei van zowel de consumptie als de investeringen in de context van de aan de gang zijnde inhaalbeweging. Het tekort ligt duidelijk hoger dan het niveau dat houdbaar is op middellange termijn, wat betekent dat binnen afzienbare tijd een ernstige aanpassingsinspanning zal moeten worden geleverd. Het positieve beleggerssentiment zorgde ervoor dat het externe tekort volledig werd gefinancierd door de instroom van buitenlandse directe investeringen (BDI). Gezien de hoge buitenlandse schuld zal Bulgarije op middellange termijn wellicht een grote behoefte aan financiële middelen hebben om zijn externe positie te dekken. De Bulgaarse economie is sterk geïntegreerd in de EU. Er is met name sprake van intensieve handels- en BDI-betrekkingen met andere lidstaten. Ook de integratie van de binnenlandse financiële sector in de bredere EU-sector is aanzienlijk verbeterd, voornamelijk doordat tal van financiële intermediairs in buitenlandse handen zijn.

In het licht van haar beoordeling van de verenigbaarheid van de wetgeving en van de mate waarin aan de convergentiecriteria is voldaan, alsook rekening houdend met aanvullende factoren, is de Commissie van mening dat Bulgarije niet voldoet aan de voorwaarden voor de aanneming van de euro.

3. TSJECHIË

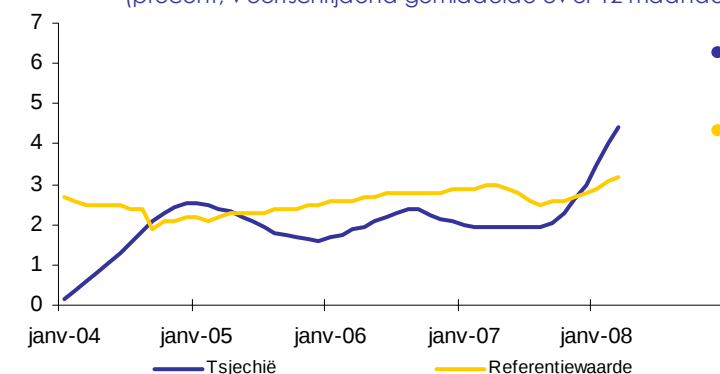
In het convergentieverslag 2006 werd bij de beoordeling van de juridische convergentie geconcludeerd dat de wetgeving van Tsjechië, en met name de wet op de Tsjechische Nationale Bank (TNB) en de wet op de financiële bemiddelaar, niet volledig verenigbaar was met de artikelen 108 en 109 van het Verdrag en met de ESCB/ECB-statuten. De wet op de TNB is in 2007 gewijzigd. De in het convergentieverslag 2006 gesignaleerde onverenigbaarheden zijn echter niet weggewerkt. Wat de integratie van de centrale bank in het ESCB op het ogenblik van de invoering van de euro, de onafhankelijkheid van de centrale bank, alsook het verbod op monetaire financiering betreft, is de wetgeving van Tsjechië (en met name de wet op de TNB en de wet op de financiële bemiddelaar) niet volledig verenigbaar met de artikelen 108 en 109 van het Verdrag en met de ESCB/ECB-statuten. De wet op de TNB bevat onvolkomenheden ten aanzien van de rol van de ECB op het gebied van de internationale samenwerking, de rol van de ECB en de EU bij de verzameling van statistische gegevens en de benoeming van externe accountants, de bevordering van de goede werking van het betalingsverkeer, de institutionele en persoonlijke onafhankelijkheid, en het verbod op monetaire financiering.

Sinds december 2007 ligt de over een periode van twaalf maanden gemeten gemiddelde inflatie in Tsjechië boven de referentiewaarde. In de periode van twaalf maanden tot en met maart 2008 bedroeg het gemiddelde inflatiepercentage in Tsjechië 4,4%. Het lag daarmee boven de referentiewaarde van 3,2% en het zal in de komende maanden waarschijnlijk nog verder van deze referentiewaarde gaan afwijken.

Na vanaf 2004 rond de 2% te hebben geschommeld, is de inflatie in Tsjechië in de tweede helft van 2007 sterk versneld tegen de achtergrond van stijgende energie- en voedselprijzen. De toename van de nominale inflatie is opgetreden ondanks een verdere aanzienlijke koersstijging van de Tsjechische kroon, die sinds 2004 door een aanhoudende appreciatie wordt gekenmerkt. Tijdens het eerste kwartaal van 2008 is de jaarlijkse HICP-inflatie onder impuls van aanpassingen van de indirecte belastingen en verhogingen van de gereguleerde prijzen opgelopen tot bijna 8%, het hoogste peil in negen jaar. De gelijktijdige stijging van de kerninflatie wijst erop dat ook de onderliggende binnenlandse inflatiedruk is toegenomen. Volgens de voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie zal de inflatie, vooral onder invloed van hogere grondstoffenprijzen en eenmalige administratieve maatregelen, wellicht gedurende het grootste deel van 2008 hoog blijven, maar daarna scherp dalen tot gemiddeld minder dan 3% in 2009 naarmate deze verhogende effecten uit de berekening van de jaarcijfers verdwijnen. Het vrij lage prijspeil in Tsjechië (62% van het EU-gemiddelde in 2006) geeft aan dat er ruimte is voor prijsconvergentie op lange termijn.

Tsjechië voldoet niet aan het criterium inzake prijsstabiliteit.

Grafiek 2a: Tsjechië - Inflatiecriterium sinds 2004
(procent, voortschrijdend gemiddelde over 12 maanden)

Noot: De punten stemmen overeen met de verwachte referentiewaarde en de gemiddelde inflatie over 12 maanden in het land in december 2008.
Bronnen: Eurostat, voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie.

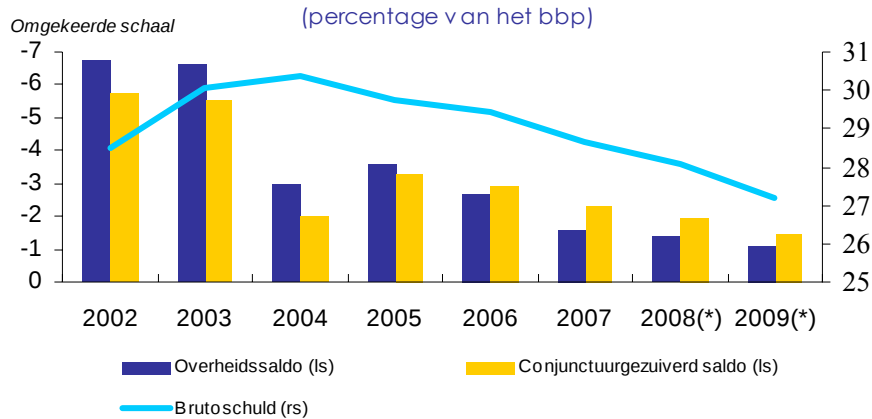
Ten aanzien van Tsjechië geldt momenteel een Raadsbesluit betreffende het bestaan van een buitensporig tekort (beschikking van de Raad van 5 juli 2004)⁷. De Raad heeft Tsjechië aanbevolen binnen een middellangetermijnkader maatregelen te nemen om het tekort op een geloofwaardige en duurzame wijze terug te brengen tot minder dan 3% van het BBP in 2008. Het Tsjechische overheidstekort is sinds 2004 aanzienlijk teruggedrongen. Het is verminderd tot 2,7% van het bbp in 2006 en 1,6% van het bbp in 2007. Deze ontwikkeling is toe te schrijven aan beter dan verwachte ontvangsten en een aantal uitgavenbeperkingen. Volgens de voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie, die zijn gebaseerd op de aanname dat het beleid ongewijzigd blijft, zal het tekort in 2008 op 1,4% van het bbp uitkomen en in 2009 iets afnemen tot 1,1% van het bbp, terwijl de overheidsschuld naar verwachting zal dalen van 28,1% van het bbp in 2008 tot 27,2% van het bbp in 2009.

In het licht van deze ontwikkelingen en de voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie is de Commissie van oordeel dat het buitensporige begrotingstekort op een geloofwaardige en duurzame wijze is teruggedrongen tot minder dan 3% van het BBP. De Commissie beveelt de Raad bijgevolg aan om de beschikking betreffende het bestaan van een buitensporig tekort in Tsjechië in te trekken (SEC(2008) 571).

Indien de Raad beslist de buitensporigtekortprocedure ten aanzien van Tsjechië stop te zetten, zal Tsjechië voldoen aan het criterium inzake de begrotingssituatie van de overheid.

⁷ Beschikking 2005/185/EG, PB L 62 van 9.3.2005, blz. 20.

Grafiek 2b: Tsjechië - Begrotingssaldo en schuld van de overheid

(*) Voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie.

Bron: Eurostat, diensten van de Commissie.

De Tsjechische kroon neemt niet deel aan WKM II. Tsjechië hanteert een stelsel gebaseerd op een zwevende wisselkoers. Tijdens de beoordelingsperiode van twee jaar is de kroon met bijna 13% geapprecieerd ten opzichte van de euro. De volatiliteit van de kroon op korte termijn lijkt het gevolg te zijn van veranderingen in de op de mondiale financiële markten heersende voorwaarden, al hebben ook binnenlandse factoren een rol gespeeld (bv. veranderingen in het renteververschil tegenover belangrijke mondiale valuta's).

Tsjechië voldoet niet aan het wisselkoerscriterium.

In de periode van twaalf maanden tot en met maart 2008 bedroeg de gemiddelde langetermijnrente in Tsjechië 4,5%, waarmee zij onder de referentiewaarde van 6,5% bleef. De gemiddelde langetermijnrente in Tsjechië ligt sinds de toetreding tot de EU beneden de referentiewaarde. De inflatieverwachtingen zijn verankerd op een laag peil en de appreciatie van de kroon heeft ertoe bijgedragen dat de rendementen laag bleven. De langetermijnrente in Tsjechië heeft zich sinds 2005 bewogen rond een niveau dat dicht in de buurt of onder het peil in het eurogebied ligt, maar sinds de tweede helft van 2007 is het lange-renteververschil wederom licht positief geworden, vooral als gevolg van de uiteenlopende vooruitzichten voor de beleidstarieven in Tsjechië en in het eurogebied, alsook wegens een afnemende mondiale risicobereidheid.

Tsjechië voldoet aan het criterium inzake de convergentie van de langetermijnrente.

Tevens is onderzoek gedaan naar andere factoren, zoals onder meer de betalingsbalansontwikkelingen en de integratie van de financiële en productmarkten. Het externe tekort van Tsjechië is aanzienlijk teruggelopen van circa 6% van het bbp in de periode 2002-2004 tot minder dan 1,6% van het bbp in 2005 en is vervolgens toegenomen tot gemiddeld ongeveer 2,6% in 2006-2007. De solide ontwikkeling van het externe saldo was hoofdzakelijk terug te voeren op een forse toename van de goederenuitvoer, die met name werd geschraagd door buitenlandse investeringen in de verwerkende industrie. Sinds de toetreding tot de EU wordt het externe tekort volledig gefinancierd door de netto BDI-instroom. De Tsjechische economie is sterk geïntegreerd in de EU. Er is met name sprake van intensieve handels- en BDI-

betrekkingen met andere lidstaten. Ook de integratie van de binnenlandse financiële sector in de bredere EU-sector is aanzienlijk verbeterd, voornamelijk doordat tal van financiële intermediairs in buitenlandse handen zijn.

In het licht van haar beoordeling van de verenigbaarheid van de wetgeving en van de mate waarin aan de convergentiecriteria is voldaan, alsook rekening houdend met aanvullende factoren, is de Commissie van mening dat Tsjechië niet voldoet aan de voorwaarden voor de aanneming van de euro.

4. ESTLAND

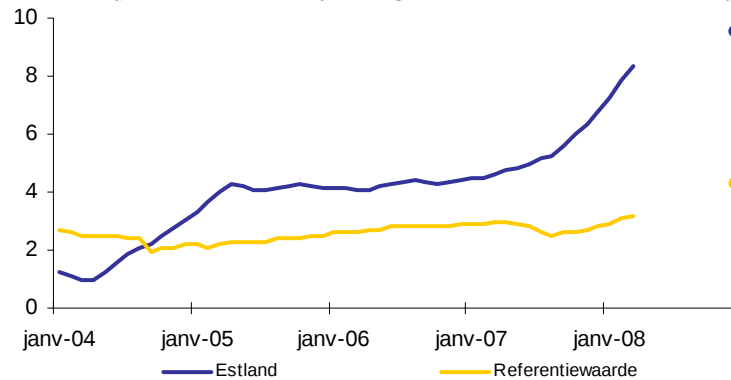
Zoals in het convergentieverslag 2006 is aangegeven, zijn alle in het convergentieverslag 2004 gesignaleerde onverenigbaarheden in de wetgeving verholpen. Wat de integratie van de centrale bank in het ESCB op het ogenblik van de invoering van de euro betreft, is artikel 111 van de grondwet van Estland formeel niet verenigbaar met de bepalingen van het EG-Verdrag en van de ESCB/ECB-statuten. De uitspraak van de Kamer voor Grondwetsherzieningen van de Hoge Raad van Estland van 11 mei 2006 verschaft echter juridische duidelijkheid, in het bijzonder betreffende de niet-toepasselijkheid van artikel 111 na de invoering van de euro in Estland. De nationale wetgeving van Estland kan worden aangemerkt als zijnde verenigbaar met de bepalingen van het Verdrag en van de ESCB/ECB-statuten, op voorwaarde dat de monetaire wet en de wet betreffende de veiligheid van de Estlandse kroon worden ingetrokken met ingang van de datum waarop de euro wordt ingevoerd. De wet op de Eesti Pank bevat evenwel nog een aantal met de integratie van de Eesti Pank in het ESCB samenhangende onvolkomenheden wat sommige uitgaven van bankbiljetten en de verzameling van statistieken betreft.

Sinds september 2004 ligt de over een periode van twaalf maanden gemeten gemiddelde inflatie in Estland boven de referentiewaarde. In de periode van twaalf maanden tot en met maart 2008 bedroeg het gemiddelde inflatiepercentage in Estland 8,3%. Het lag daarmee ver boven de referentiewaarde van 3,2% en het zal in de komende maanden waarschijnlijk nog verder van deze referentiewaarde gaan afwijken.

De HICP-inflatie in Estland is de voorbije jaren sterk versneld: de gemiddelde jaarlijkse inflatie is opgelopen tot 6¾% in 2007 en de maandelijkse inflatie op jaarbasis bedroeg begin 2008 meer dan 10%. De aantrekkende inflatie is het gevolg van een krachtige groei van de binnenlandse vraag en stijgende loonkosten in combinatie met forse stijgingen van de voedsel- en energieprijzen. De komende maanden zal de inflatie opwaartse druk blijven ondervinden van de ontwikkeling van de loonkosten, hogere energie- en voedselprijzen en accijnsverhogingen. Verder vooruitblikkend wordt verwacht dat de inflatie zal vertragen van 9½% in 2008 tot 5% in 2009 als gevolg van een afkoelende economie en het wegebben van eenmalige effecten. Het vrij lage prijspeil in Estland (67% van het EU-gemiddelde in 2006) geeft aan dat er ruimte is voor prijsconvergentie op lange termijn.

Estland voldoet niet aan het criterium inzake prijsstabiliteit.

Grafiek 3a: **Estland - Inflatiecriterium sinds 2004**
(procent, voortschrijdend gemiddelde over 12 maanden)

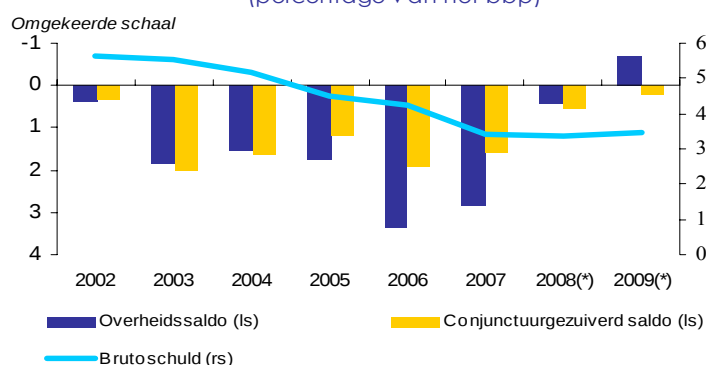
Noot: De punten stemmen overeen met de verwachte referentiewaarde en de gemiddelde inflatie over 12 maanden in het land in december 2008.

Bronnen: Eurostat, voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie.

Ten aanzien van Estland geldt geen Raadsbesluit betreffende het bestaan van een buitensporig tekort. Tussen 2002 en 2007 boekte Estland een gemiddeld begrotingsoverschot van ongeveer 2% van het bbp. In 2007 was er in Estland sprake van een begrotingsoverschot van 2,8%, tegen een piek van 3,4% een jaar eerder. In 2007 bedroeg de bruto schuldquote van de overheid 3,4% van het bbp, waarmee zij de laagste was van alle EU-lidstaten. De autoriteiten hebben de periode van sterke groei benut om aanzienlijke overheidsreserves op te bouwen. Volgens de voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie, die zijn gebaseerd op de aanname dat het beleid ongewijzigd blijft, zal het overschot in 2008 een aanmerkelijke daling te zien geven tot 0,4% van het bbp en in 2009 omslaan in een tekort van 0,7% van het bbp als gevolg van een sterk afkoelende economie. Verwacht wordt dat de schuldquote zich in 2008 en 2009 op nagenoeg het huidige peil zal stabiliseren.

Estland voldoet aan het criterium inzake de begrotingssituatie van de overheid.

Grafiek 3b: **Estland - Begrotingssaldo en schuld van de overheid**
(percentage van het bbp)

(*) Voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie.

Bron: Eurostat, diensten van de Commissie.

De Estlandse kroon neemt sinds 28 juni 2004 deel aan WKM II, d.w.z. langer dan twee jaar op het moment dat dit verslag is goedgekeurd. Vóór de toetreding tot WKM II had Estland zich vanaf 1992 gehouden aan een currency-boardregeling met de Duitse Mark en later de euro als ankervaluta. Bij de toetreding tot WKM II heeft Estland er zich eenzijdig toe verbonden om ook in het mechanisme zijn currency-boardregeling te handhaven. Aanvullende indicatoren wijzen niet op druk op de wisselkoers, al duidde een stijging van de kortetermijnrente eind 2007 op een toegenomen risicoperceptie op de markten. De currency-boardregeling wordt nog steeds stevig geschraagd door de officiële reserves. Tijdens de beoordelingsperiode van twee jaar is de kroon niet van zijn spilkoers afgeweken en is de valuta evenmin aan grote spanningen onderhevig geweest.

Estland voldoet aan het wisselkoerscriterium.

Als gevolg van de geringe overheidsschuld van Estland zijn er geen langlopende benchmarkobligaties van de overheid of vergelijkbare waardepapieren beschikbaar om de duurzaamheid van de convergentie van de langetermijnrente te beoordelen. Uitgaande van de ontwikkeling van een op bankleningen in kroon aan huishoudens en niet-financiële bedrijven gebaseerde rente-indicator en onder meer rekening houdend met de lage overheidsschuld, is er geen reden om aan te nemen dat Estland niet aan het criterium inzake de convergentie van de langetermijnrente voldoet.

Tevens is onderzoek gedaan naar andere factoren, zoals onder meer de betalingsbalansontwikkelingen en de integratie van de financiële en productmarkten. Het externe tekort van Estland is de laatste jaren toegenomen van gemiddeld circa 10% van het bbp tussen 2002 en 2005 tot ongeveer 16% van het bbp in 2007. Hoewel het ontstaan van het hoge externe tekort grotendeels is terug te voeren op overgangseffecten in een economie die aan een snelle inhaalbeweging bezig is, is de omvang van dit tekort duidelijk hoger dan het niveau dat houdbaar is op middellange termijn, wat betekent dat binnen afzienbare tijd een ernstige aanpassingsinspanning zal moeten worden geleverd. Het externe tekort is in aanzienlijke mate gefinancierd door bankkredieten binnen eenzelfde groep. De BDI-instroom is weliswaar omvangrijk, maar is recentelijk voor een deel geneutraliseerd door een toename van de uitgaande BDI. Gezien de hoge buitenlandse schuld zal Estland op middellange termijn wellicht een grote behoefte aan financiële middelen hebben om zijn externe positie te dekken. De Estlandse economie is sterk geïntegreerd in de EU. Er is met name sprake van intensieve handels- en BDI-betrekkingen met andere lidstaten. Ook de integratie van de binnenlandse financiële sector in de bredere EU-sector is aanzienlijk verbeterd, voornamelijk doordat tal van financiële intermediairs in buitenlandse handen zijn.

In het licht van haar beoordeling van de verenigbaarheid van de wetgeving en van de mate waarin aan de convergentiecriteria is voldaan, alsook rekening houdend met aanvullende factoren, is de Commissie van mening dat Estland niet voldoet aan de voorwaarden voor de aanneming van de euro.

5. LETLAND

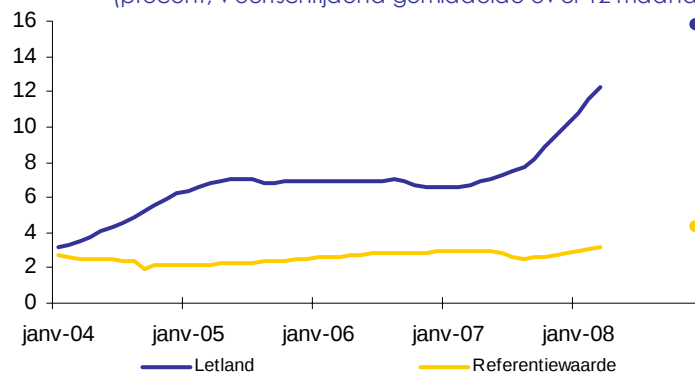
In het convergentieverslag 2006 werd bij de beoordeling van de juridische convergentie geconcludeerd dat de wetgeving van Letland niet volledig verenigbaar was met de artikelen 108 en 109 van het EG-Verdrag en met de ESCB/ECB-statuten. De wet op de Bank van Letland is in juni 2006 gewijzigd. Sindsdien zijn er geen verdere wetswijzigingen meer doorgevoerd. Wat de integratie van de centrale bank in het ESCB op het ogenblik van de invoering van de euro, de onafhankelijkheid van de centrale bank, alsook het verbod op monetaire financiering betreft, is de wetgeving van Letland, en met name de wet op de Bank van Letland, niet volledig verenigbaar met de artikelen 108 en 109 van het Verdrag en met de ESCB/ECB-statuten. Er is nog steeds sprake van onvolkomenheden ten aanzien van de doelstellingen van het ESCB, de bevordering van de goede werking van het betalingsverkeer, de statistische rol van de ECB en de EU, de benoeming van externe accountants, de rol van de ECB op het gebied van de internationale samenwerking, de institutionele onafhankelijkheid van de bank en de persoonlijke onafhankelijkheid van de leden van de besluitvormingsorganen van de Bank van Letland.

Sinds de toetreding tot de EU ligt de over een periode van twaalf maanden gemeten gemiddelde inflatie in Letland boven de referentiewaarde. In de periode van twaalf maanden tot en met maart 2008 bedroeg het gemiddelde inflatiepercentage in Letland 12,3%. Het lag daarmee ver boven de referentiewaarde van 3,2% en het zal in de komende maanden waarschijnlijk nog verder van deze referentiewaarde gaan afwijken.

De afgelopen jaren werd Letland geconfronteerd met een hoge en, sinds begin 2007, snel stijgende HICP-inflatie onder invloed van zowel een aanhoudende loon- en vraagdruk als externe factoren. Tussen de EU-toetreding in mei 2004 en begin 2007 bewoog de HICP-inflatie zich binnen een bandbreedte van 6 à 8%. In de loop van 2007 liet de HICP-inflatie evenwel een sterke versnelling zien tot ruim 16% in het eerste kwartaal van 2008. De hogere inflatie was ten dele toe te schrijven aan verhogingen van de gereguleerde prijzen en de accijnzen, alsook aan mondiale stijgingen van de energie- en voedselprijzen. Zoals blijkt uit de toenemende inflatie voor alle belangrijke HICP-bestanddelen met uitzondering van niet-energetische industrieproducten, hebben echter ook binnenlandse factoren in belangrijke mate tot de opflakking van de inflatie bijgedragen. Verwacht wordt dat de inflatie zich in 2008 rond het huidige hoge peil zal handhaven en over het hele jaar gezien gemiddeld bijna 16% zal bedragen. In 2009 zou zij vertragen tot het evenwel nog steeds vrij hoge niveau van 8½% als gevolg van de verwachte economische verzwakking en het wegebbende effect van de stijgingen van de grondstoffenprijzen. Het vrij lage prijspeil in Letland (61% van het EU-gemiddelde in 2006) geeft aan dat er ruimte is voor prijsconvergentie op lange termijn.

Letland voldoet niet aan het criterium inzake prijsstabiliteit.

Grafiek 4a: Letland - Inflatiecriterium sinds 2004
(procent, voortschrijdend gemiddelde over 12 maanden)

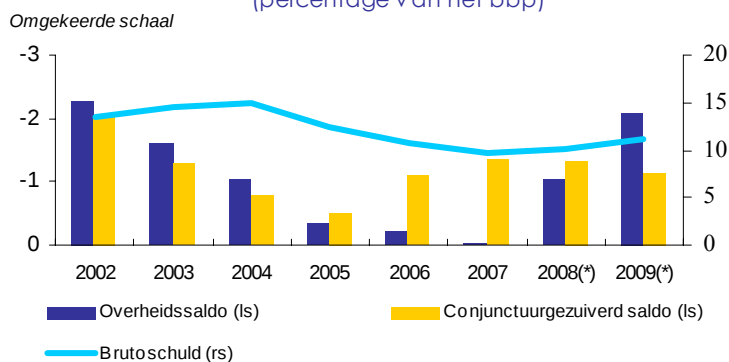

Noot: De punten stemmen overeen met de verwachte referentiewaarde en de gemiddelde inflatie over 12 maanden in het land in december 2008.
Bronnen: Eurostat, voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie.

Ten aanzien van Letland geldt geen Raadsbesluit betreffende het bestaan van een buitensporig tekort. Sinds 2002 is de begrotingssituatie van de overheid geleidelijk verbeterd tot in 2007 een begrotingsevenwicht werd bereikt. In de voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie, die zijn gebaseerd op de aanname dat het beleid ongewijzigd blijft, wordt ervan uitgegaan dat de begrotingssituatie van de overheid in 2008 en 2009 zal verslechteren onder invloed van de forse verzwakking van de economie. Voor 2009 wordt een tekort van iets meer dan 2% van het bbp verwacht. De overheidsschuld is sinds het begin van het decennium onder de 15% van het bbp gebleven, in 2007 op 9,7% van het bbp uitgekomen en zal in 2008 en 2009 naar verwachting slechts een geringe stijging te zien geven.

Letland voldoet aan het criterium inzake de begrotingssituatie van de overheid.

Grafiek 4b: Letland - Begrotingssaldo en schuld van de overheid
(percentage van het bbp)

(*) Voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie.
Bron: Eurostat, diensten van de Commissie.

De Letse lats neemt sinds 2 mei 2005 deel aan WKM II, d.w.z. langer dan twee jaar op het moment dat dit verslag is goedgekeurd. Vóór de toetreding tot WKM II hanteerde Letland een wisselkoerskoppeling, waarbij zijn valuta eerst aan de SDR-korf (Special Drawing Rights) en vanaf 1 januari 2005 aan de euro was gekoppeld. Bij de toetreding tot WKM II heeft Letland er zich eenzijdig toe verbonden om de lats binnen een fluctuatiemarge van $\pm 1\%$ rond de spilkoers te houden. Tijdens de beoordelingsperiode is de lats dicht bij de spilkoers gebleven en is de valuta niet aan grote spanningen onderhevig geweest, al gaf de wisselkoers van de lats gedurende korte perioden blijk van volatiliteit op de financiële markten. Tot medio februari 2007 noteerde de lats dicht bij de bovengrens van de unilateraal afgekondigde bandbreedte, waarbij de schommelingen zeer beperkt bleven. Medio februari 2007 heerste er kortstondig grote onzekerheid op de markt, waardoor de wisselkoers plots daalde ten opzichte van de euro. Eind maart 2007 noteerde de lats dicht bij de ondergrens van de unilateraal afgekondigde fluctuatiemarge van $\pm 1\%$. Daarna trad er evenwel wederom een verbetering van de wisselkoers op, waarbij deze zich veelal in de bovenste helft van de fluctuatiemarge bewoog, zij het met kortstondige fluctuaties. Aanvullende indicatoren, zoals de ontwikkeling van de deviezenreserves en de kortetermijnrente, wijzen niet op aanhoudende druk op de wisselkoers, al duidde de sinds begin 2007 aan de gang zijnde stijging van de kortetermijnrente ten opzichte van het eurogebied (die eind 2007 een hoogtepunt bereikte) op een toegenomen risicoperceptie op de markten.

Letland voldoet aan het wisselkoerscriterium.

In de periode van twaalf maanden tot en met maart 2008 bedroeg de gemiddelde langetermijnrente in Letland 5,4%, waarmee zij onder de referentiewaarde van 6,5% bleef. De gemiddelde langetermijnrente in Letland ligt sinds de toetreding tot de EU beneden de referentiewaarde. Het renteverskil ten opzichte van langlopende benchmarkobligaties uit het eurogebied was in het voorjaar van 2006 verdwenen. Daarna is het lange-renteverskil ten opzichte van het eurogebied evenwel toegenomen tot circa 120 basispunten in maart 2008 tegen de achtergrond van groeiende bezorgdheid bij beleggers over de risico's die uit de aanzienlijke macro-economische onevenwichtigheden voortvloeien.

Letland voldoet aan het criterium inzake de convergentie van de langetermijnrente.

Tevens is onderzoek gedaan naar andere factoren, zoals onder meer de betalingsbalansontwikkelingen en de integratie van de financiële en productmarkten. Het externe tekort van Letland is de afgelopen jaren fors gestegen van meer dan 10% van het bbp in 2004 tot 20,9% van het bbp in 2007. Deze ontwikkeling was voornamelijk toe te schrijven aan een tekort in het goederenverkeer omdat de invoer krachtig groeide onder impuls van de levendige binnenlandse vraag. Hoewel het ontstaan van het hoge externe tekort grotendeels is terug te voeren op overgangseffecten in een economie die aan een snelle inhaalbeweging bezig is, is de omvang van dit tekort duidelijk hoger dan het niveau dat houdbaar is op middellange termijn, wat betekent dat binnen afzienbare tijd een ernstige aanpassingsinspanning zal moeten worden geleverd. Het externe tekort werd vooral gefinancierd door een instroom van andere investeringen, hoofdzakelijk in de vorm van bankkredieten binnen eenzelfde groep. Gezien de hoge buitenlandse schuld zal Letland op middellange termijn wellicht een grote behoefte aan financiële middelen hebben om zijn externe positie te dekken. De Letse economie raakt steeds sterker geïntegreerd in

de EU. Er is met name sprake van intensieve handels- en BDI-betrekkingen met andere lidstaten. Ook de integratie van de binnenlandse financiële sector in de bredere EU-sector is aanzienlijk verbeterd, voornamelijk doordat tal van financiële intermediairs in buitenlandse handen zijn.

In het licht van haar beoordeling van de verenigbaarheid van de wetgeving en van de mate waarin aan de convergentiecriteria is voldaan, alsook rekening houdend met aanvullende factoren, is de Commissie van mening dat Letland niet voldoet aan de voorwaarden voor de aanneming van de euro.

6. LITOUWEN

Zoals reeds in het convergentieverslag 2006 was geconcludeerd, is de wetgeving van Litouwen, en met name de wet op de Bank van Litouwen, volledig verenigbaar met de artikelen 108 en 109 van het Verdrag en met de ESCB/ECB-statuten.

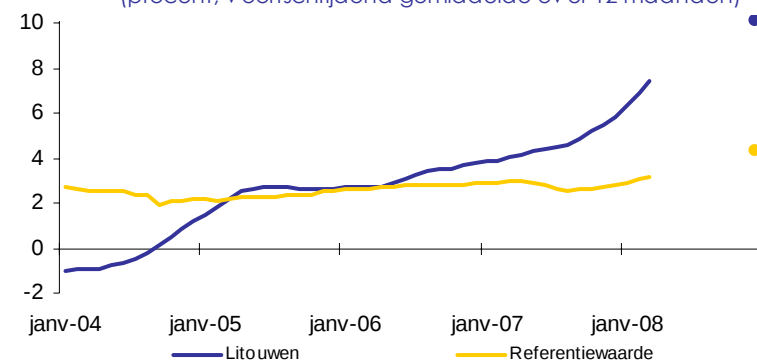
De over een periode van twaalf maanden gemeten gemiddelde inflatie in Litouwen heeft sinds april 2005 onafgebroken boven de referentiewaarde gelegen, behalve in april 2006 toen zij met de referentiewaarde samenviel. In de periode van twaalf maanden tot en met maart 2008 bedroeg het gemiddelde inflatiepercentage in Litouwen 7,4%. Het lag daarmee ver boven de referentiewaarde van 3,2% en het zal in de komende maanden waarschijnlijk nog verder van deze referentiewaarde gaan afwijken.

De HICP-inflatie in Litouwen laat sinds medio 2005 een stijgende tendens zien. In 2007 is de inflatie opgelopen tot 5,8% en begin 2008 bedroeg de maandelijkse inflatie op jaarbasis meer dan 10%. De inflatieversnelling is te wijten aan een combinatie van factoren, zoals onder meer hogere energieprijzen op de wereldmarkten, verhogingen van de gereguleerde prijzen en oplopende prijzen van onbewerkte en bewerkte voedingsmiddelen, waarbij laatstgenoemde ontwikkeling zich vooral in 2007 voordeed. Tegen de achtergrond van toenemende spanningen op de arbeidsmarkt en stijgende loonkosten werd de inflatieversnelling ook steeds meer in de hand gewerkt door factoren aan de vraagzijde, die in een snelle stijging van de dienstenprijzen resulteerden.

Voor 2008 wordt een verdere krachtige toename van de inflatie voorspeld vanwege de opwaartse druk die uitgaat van de olie- en landbouwprijzen, het doorwerkende effect van de sterke prijsstijging van ingevoerd gas en van de forse verhoging van de accijnsrechten op tabak, brandstof en alcohol, alsook de snelle loonstijging. Verwacht wordt dat de inflatie slechts geleidelijk zal teruglopen van een jaargemiddelde van ongeveer 10% in 2008 tot circa 7% in 2009, doordat de prijzen met enige vertraging zullen reageren op de groeiverzwakking en de meer gematigde ontwikkeling van de olie- en voedselprijzen. Het vrij lage prijspeil in Litouwen (57% van het EU-gemiddelde in 2006) geeft aan dat er ruimte is voor prijsconvergentie op lange termijn.

Litouwen voldoet niet aan het criterium inzake prijsstabiliteit.

Grafiek 5a: Litouwen - Inflatiecriterium sinds 2004
(procent, voortschrijdend gemiddelde over 12 maanden)

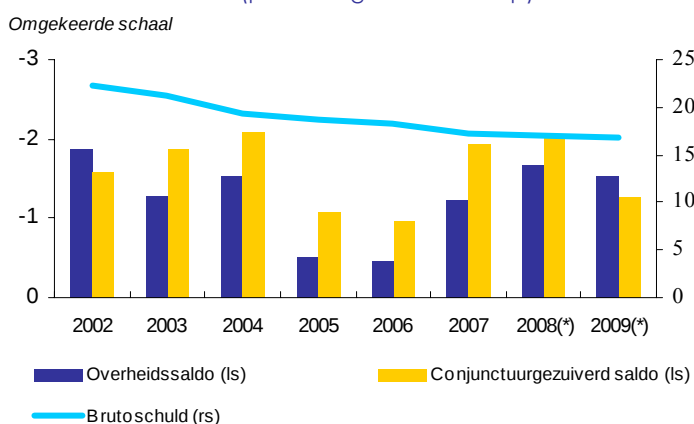
Noot: De punten stemmen overeen met de verwachte referentiewaarde en de gemiddelde inflatie over 12 maanden in het land in december 2008.

Bronnen: Eurostat, voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie.

Ten aanzien van Litouwen geldt geen Raadsbesluit betreffende het bestaan van een buitensporig tekort. De budgettaire consolidatie-inspanningen hebben geleid tot een daling van het tekort van circa 2% van het bbp in 2002 tot 0,5% van het bbp in 2005. Daarna is het begrotingstekort wederom opgelopen tot 1,2% in 2007. Na 2004 heeft er zich vooral als gevolg van een stijgende instroom van EU-middelen een toename van de ontvangstenquote voorgedaan, terwijl de lopende primaire uitgaven vrij stabiel zijn gebleven in verhouding tot het bbp. Volgens de voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie, die zijn gebaseerd op de aanname dat het beleid ongewijzigd blijft, zal het tekort in 2008 verder toenemen tot 1,7% van het bbp en in 2009 slechts een lichte daling te zien geven tot 1,5% van het bbp. De schuldquote van de Litouwse overheid is gestaag gedaald van 22,4% van het bbp eind 2002 tot 17,3% van het bbp eind 2007 en zal zich naar verwachting in 2008 en 2009 rond dit niveau stabiliseren.

Litouwen voldoet aan het criterium inzake de begrotingssituatie van de overheid.

Grafiek 5b: Litouwen - Begrotingssaldo en schuld van de overheid
(percentage van het bbp)

(*) Voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie.

Bron: Eurostat, diensten van de Commissie.

Litouwen neemt sinds 28 juni 2004 deel aan WKM II, d.w.z. langer dan twee jaar op het moment dat dit verslag is goedgekeurd. Vóór de toetreding tot WKM II had de Bank van Litouwen zich vanaf april 1994 gehouden aan een currency-boardregeling, waarbij de litas aanvankelijk aan de VS-dollar was gekoppeld en in februari 2002 aan de euro werd gekoppeld. Bij de toetreding tot WKM II heeft Litouwen er zich eenzijdig toe verbonden om ook in het mechanisme zijn currency-boardregeling te handhaven. Tijdens de beoordelingsperiode van twee jaar is de litas niet van zijn spilkoers afgeweken en is de valuta evenmin aan grote spanningen onderhevig geweest. Aanvullende indicatoren, zoals de ontwikkeling van de deviezenreserves en de kortetermijnrente, wijzen niet op druk op de wisselkoers, al kwam de toegenomen risicoperceptie bij de marktpartijen tot uiting in een in de loop van 2007 sterk gestegen korte-renteverschil ten opzichte van het eurogebied, dat begin 2008 echter alweer grotendeels was verdwenen.

Litouwen voldoet aan het wisselkoerscriterium.

In de periode van twaalf maanden tot en met maart 2008 bedroeg de langetermijnrente in Litouwen gemiddeld 4,6%, waarmee zij onder de referentiewaarde van 6,5% bleef. Sinds de toetreding tot de EU ligt de gemiddelde langetermijnrente in Litouwen beneden de referentiewaarde. Het renteverschil ten opzichte van langlopende benchmarkobligaties uit het eurogebied, dat in de aanloop naar de toetreding tot WKM II in juni 2004 sterk was verminderd en medio 2007 een minimum van ongeveer 20 basispunten bereikte, begon daarna te stijgen tot circa 60 basispunten eind 2007. Deze toename van het renteverschil is ten dele het gevolg van een hogere premie voor het landenrisico omdat beleggers zich steeds meer zorgen maakten over de risico's die uit de aanzienlijke macro-economische onevenwichtigheden voortvloeiden.

Litouwen voldoet aan het criterium inzake de convergentie van de langetermijnrente.

Tevens is onderzoek gedaan naar andere factoren, zoals onder meer de betalingsbalansontwikkelingen en de integratie van de financiële en productmarkten. Vooral als gevolg van de levendige binnenlandse vraag is het externe tekort van Litouwen opgelopen van 4,7% van het bbp in 2001 tot 12% van het bbp in 2007. Deze toename was hoofdzakelijk toe te schrijven aan een stijgend tekort in het goederenverkeer. Hoewel het patroon van een toenemend extern tekort spoort met de snelle inhaalbeweging van de economie, is de omvang van dit tekort duidelijk hoger dan het niveau dat houdbaar is op middellange termijn, wat betekent dat binnen afzienbare tijd een ernstige aanpassingsinspanning zal moeten worden geleverd. Het verslechterende externe saldo werd vooral gefinancierd door bankleningen binnen eenzelfde groep en in mindere mate door buitenlandse directe investeringen. Gezien de aanzienlijke buitenlandse schuld zal Litouwen op middellange termijn wellicht een grote behoefte aan financiële middelen hebben om zijn externe positie te dekken. De Litouwse economie is sterk geïntegreerd in de EU. Er is met name sprake van intensieve handels- en BDI-betrekkingen met andere lidstaten. Ook de integratie van de Litouwse financiële sector in de bredere EU-sector is aanzienlijk verbeterd, voornamelijk doordat tal van financiële intermediairs in buitenlandse handen zijn.

In het licht van haar beoordeling van de verenigbaarheid van de wetgeving en van de mate waarin aan de convergentiecriteria is voldaan, alsook rekening houdend met aanvullende factoren, is de Commissie van mening dat Litouwen niet voldoet aan de voorwaarden voor de aanneming van de euro.

7. HONGARIJE

In het convergentieverslag 2006 werd bij de beoordeling van de juridische convergentie geconcludeerd dat de wetgeving van Hongarije niet volledig verenigbaar was met de artikelen 108 en 109 van het EG-Verdrag en met de ESCB/ECB-statuten. De wet op de Magyar Nemzeti Bank (MNB) is in juli 2007 gewijzigd. Hoewel sommige in het convergentieverslag 2006 gesignaleerde onverenigbaarheden zijn verholpen, blijven er nog veel over. Wat de integratie van de centrale bank in het ESCB op het ogenblik van de invoering van de euro, de onafhankelijkheid van de centrale bank, alsook het verbod op monetaire financiering betreft, is de huidige wetgeving van Hongarije (en met name de wet op de MNB, de statuten van de MNB, de grondwet van Hongarije en de wet op de kredietinstellingen) niet volledig verenigbaar met de artikelen 108 en 109 van het Verdrag en met de ESCB/ECB-statuten. Er is nog steeds sprake van onvolkomenheden ten aanzien van de doelstellingen van het ESCB, de uitgifte van bankbiljetten en munten, de bevordering van de goede werking van het betalingsverkeer, de statistische rol van de ECB en de EU, de rol van de ECB op het gebied van de internationale samenwerking, de verplichting om de regeling van het Eurosysteem voor de financiële verslaglegging in acht te nemen, de persoonlijke onafhankelijkheid van de gouverneur en het verbod op monetaire financiering.

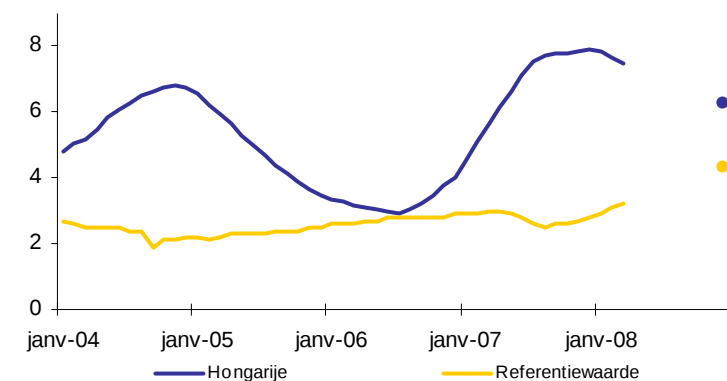
Sinds de toetreding tot de EU ligt de over een periode van twaalf maanden gemeten gemiddelde inflatie in Hongarije boven de referentiewaarde. In de periode van twaalf maanden tot en met maart 2008 bedroeg het gemiddelde inflatiepercentage in Hongarije 7,5%. Het lag daarmee ver boven de referentiewaarde van 3,2% en het zal waarschijnlijk ook in de komende maanden ver boven deze referentiewaarde blijven.

De afgelopen jaren is de inflatie in Hongarije zeer volatiel gebleken, vooral onder invloed van de ontwikkeling van de olie- en voedselprijzen. De volatiliteit van de inflatie werd nog in de hand gewerkt door veranderingen in gereguleerde prijzen en belastingen. Het effect van deze factoren, dat nog werd versterkt door de depreciatie van de Hongaarse forint, leidde vanaf het tweede kwartaal van 2006 tot een snelle stijging van de inflatie. De inflatie bereikte een hoogtepunt van 9% in maart 2007 en liet tot september 2007 een neerwaartse tendens zien onder invloed van zowel een vertraging van het stijgingstempo van de prijzen van onbewerkte voedingsmiddelen en energie als een appreciatie van de forint. Sneller stijgende voedingsprijzen leidden vanaf het laatste kwartaal van 2007 tot een wederom toenemende HICP-inflatie. In 2007 bedroeg de inflatie gemiddeld 7,9%.

Verwacht wordt dat de inflatie in 2008 hoger zal blijven dan 6% als gevolg van zowel de hogere prijzen voor voedingsmiddelen, olie, elektriciteit en gas, als het uitgestelde effect van de depreciatie van de forint in de tweede helft van 2007 en aan het begin van 2008. De negatieve basiseffecten voor voedingsmiddelen en energie zullen er naar verwachting toe leiden dat de inflatie in 2009 onder de 4% zal uitkomen. Het vrij lage prijspeil in Hongarije (60% van het EU-gemiddelde in 2006) geeft aan dat er ruimte is voor prijsconvergentie op lange termijn.

Hongarije voldoet niet aan het criterium inzake prijsstabiliteit.

Grafiek 6a: **Hongarije - Inflatiecriterium sinds 2004**
(procent, voortschrijdend gemiddelde over 12 maanden)

Noot: De punten stemmen overeen met de verwachte referentiewaarde en de gemiddelde inflatie over 12 maanden in het land in december 2008.

Bronnen: Eurostat, voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie.

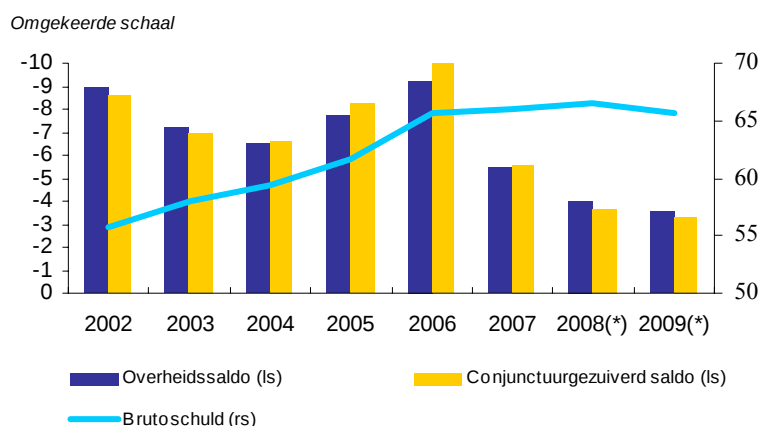
Ten aanzien van Hongarije geldt momenteel een Raadsbesluit betreffende het bestaan van een buitensporig tekort (beschikking van de Raad van 5 juli 2004)⁸. De Raad heeft Hongarije aanbevolen om binnen een middellangetermijnkader actie te ondernemen om het buitensporige tekort vóór 2009 op een geloofwaardige en duurzame wijze te corrigeren. Dankzij het budgettaire consolidatieprogramma dat sinds medio 2006 ten uitvoer wordt gelegd, is het begrotingstekort teruggedrukt van 9,2% van het bbp in 2006 tot 5,5% van het bbp in 2007. De uitgavenquote werd in 2007 enigszins gereduceerd, terwijl de ontvangstenquote gunstig werd beïnvloed door maatregelen ter bestrijding van de belastingontwijking. Volgens de voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie, die zijn gebaseerd op de aanname dat het beleid ongewijzigd blijft, zal het tekort in 2008 4% van het bbp belopen en in 2009 slechts een lichte daling te zien geven tot 3,6% van het bbp. Als gevolg van het tot medio 2006 gevoerde soepele begrotingsbeleid is de schuldquote fors gestegen tot ongeveer 66% in 2007. Volgens de voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie zal de overheidsschuld zich in 2008 en 2009 rond het huidige niveau stabiliseren.

Hongarije voldoet niet aan het criterium inzake de begrotingssituatie van de overheid.

⁸

Beschikking 2004/918/EG, PB L 389 van 30.12.2004, blz. 27.

Grafiek 6b: Hongarije - Begrotingssaldo en schuld van de overheid
(percentage van het bbp)

(*) Voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie.

Bron: Eurostat, diensten van de Commissie.

De Hongaarse forint neemt niet deel aan WKM II. De forint was sinds 2001 eenzijdig aan de euro gekoppeld met een fluctuatiemarge van $\pm 15\%$, maar in februari 2008 werd de fluctuatiemarge afgeschaft en is Hongarije overgestapt op een vrij zwevende wisselkoers. Tussen augustus 2005 en augustus 2006 is de forint sterk gedeprecieerd ten opzichte van de euro vanwege de groeiende bezorgdheid omtrent de begrotingssituatie. De koers van de forint bereikte in juni 2006 een dieptepunt en liet daarna een geleidelijke stijging zien. De appreciatie sloeg medio 2007 om, vooral als gevolg van de toegenomen risicoaversie ten opzichte van opkomende markten en de groeiende bezorgdheid omtrent de Hongaarse economische situatie, maar in maart 2008 liet de wisselkoers wederom een stijging zien. Tijdens de beoordelingsperiode van twee jaar is de forint met bijna 4,5% geapprecieerd ten opzichte van de euro.

Hongarije voldoet niet aan het wisselkoerscriterium.

In de periode van twaalf maanden tot en met maart 2008 bedroeg de gemiddelde langetermijnrente in Hongarije 6,9%, waarmee zij boven de referentiewaarde van 6,5% lag. De gemiddelde langetermijnrente in Hongarije ligt sinds de toetreding tot de EU boven de referentiewaarde. Het rendementsverschil tussen de Hongaarse staatsobligaties en die uit het eurogebied is onder invloed van de toenemende bezorgdheid bij beleggers omtrent de ontsporing van de begroting vergroot tot ongeveer 400 basispunten in oktober 2006, maar is nadien geleidelijk teruggelopen. Het rendementsverschil begon in november 2007 wederom toe te nemen en bedroeg begin 2008 opnieuw circa 400 basispunten als gevolg van een geringere mondiale risicobereidheid en bezorgdheid omtrent de binnenlandse economische situatie.

Hongarije voldoet niet aan het criterium inzake de convergentie van de langetermijnrente.

Tevens is onderzoek gedaan naar andere factoren, zoals onder meer de betalingsbalansontwikkelingen en de integratie van de financiële en productmarkten. Het Hongaarse externe tekort bereikte in 2004 een hoogtepunt van 8,1% van het bbp en is nadien geleidelijk teruggelopen dankzij een krachtige groei van de uitvoer. In 2007 is het wegens een zwakkere binnenlandse vraag verder afgenomen tot 4% van het bbp. De omvangrijke externe tekorten van de afgelopen jaren zijn overwegend gefinancierd met instromende BDI en portefeuillebeleggingen, al werd de voornaamste financieringsbron in 2007 gevormd door buitenlandse kredietopnemingen door banken omdat eenmalige factoren in een scherpe daling van de instroom van BDI en portefeuillebeleggingen resulteerden. Gezien de hoge buitenlandse schuld zal Hongarije als gevolg van wederom stijgende externe tekorten op middellange termijn wellicht een grote behoefte aan financiële middelen hebben om zijn externe positie te dekken. De Hongaarse economie is sterk geïntegreerd in de EU. Er is met name sprake van intensieve handels- en BDI-betrekkingen met andere lidstaten. Ook de integratie van de binnenlandse financiële sector in de bredere EU-sector is aanzienlijk verbeterd, voornamelijk doordat tal van financiële intermediairs in buitenlandse handen zijn.

In het licht van haar beoordeling van de verenigbaarheid van de wetgeving en van de mate waarin aan de convergentiecriteria is voldaan, alsook rekening houdend met aanvullende factoren, is de Commissie van mening dat Hongarije niet voldoet aan de voorwaarden voor de aanneming van de euro.

8. POLEN

In het convergentieverslag 2006 werd bij de beoordeling van de juridische convergentie geconcludeerd dat de wetgeving van Polen, en met name de Poolse grondwet, de wet op de Nationale Bank van Polen (NBP) en de wet inzake het Bankgarantiefonds, niet volledig verenigbaar was met de artikelen 108 en 109 van het EG-Verdrag en met de ESCB/ECB-statuten. In januari 2007 is de wet op de NBP gewijzigd. Er werd echter niets gedaan aan de in het convergentieverslag 2006 gesignaleerde onverenigbaarheden. Wat de integratie van de centrale bank in het ESCB op het ogenblik van de invoering van de euro, de onafhankelijkheid van de centrale bank, het verbod op monetaire financiering, alsook de doelstellingen van het monetaire beleid betreft, is de wetgeving van Polen niet volledig verenigbaar met de artikelen 108 en 109 van het Verdrag en met de ESCB/ECB-statuten. Er is nog steeds sprake van tal van onvolkomenheden ten aanzien van de verwijzing naar de doelstellingen van het ESCB, de statistische rol van de ECB en de EU, de rol van de ECB op het gebied van de internationale samenwerking, de rol van de ECB en de EU bij de benoeming van de externe accountant, de rol van de ECB bij de goede werking van het betalingsverkeer, de verplichting om de ECB te raadplegen bij het nemen van bepaalde besluiten en de persoonlijke onafhankelijkheid van de besluitvormingsorganen van de NBP.

Van november 2005 tot februari 2008 lag de gemiddelde inflatie over twaalf maanden in Polen onder de referentiewaarde of was zij daaraan gelijk. In de periode van twaalf maanden tot en met maart 2008 bedroeg het gemiddelde inflatiepercentage in Polen 3,2%. Het viel daarmee samen met de referentiewaarde en het zal in de komende maanden waarschijnlijk stijgen tot iets boven deze referentiewaarde.

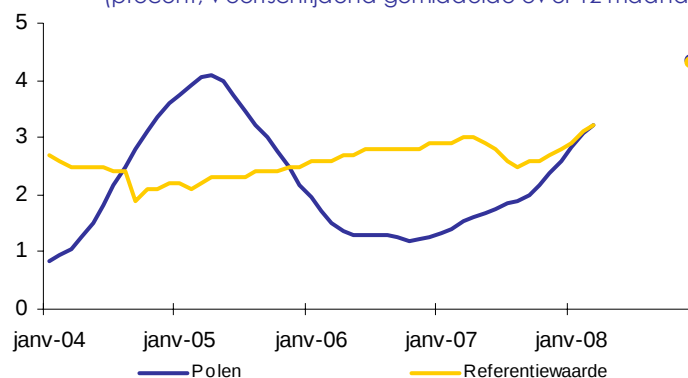
Nadat er in de jaren negentig sprake was van een hoge en wisselvallige inflatie, is de HICP-inflatie in Polen in de periode 2002-2006 sterk gedaald tot een zeer laag niveau van gemiddeld ongeveer 2%. Het feit dat de koers van de Poolse zloty sinds 2004 een aanhoudende opwaartse tendens heeft laten zien, heeft de afgelopen jaren een sterk temperend effect op de inflatie gesorteerd. In de tweede helft van 2007 is de HICP-inflatie echter sterk versneld onder invloed van toenemende voedsel- en energieprijzen, al heeft ook de levendige binnenlandse vraag ertoe bijgedragen dat een hele reeks productencategorieën aan opwaartse prijsdruk onderhevig was. De jaarlijkse nominale HICP-inflatie bedroeg in het eerste kwartaal van 2008 4,5% en bereikte daarmee het hoogste niveau sinds eind 2004.

Volgens de voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie zal de HICP-inflatie wellicht gedurende vrijwel heel 2008 hoog blijven. Dit is voornamelijk toe te schrijven aan het effect van de hogere grondstoffenprijzen, dat in sommige gevallen met enige vertraging doorwerkt (in bijvoorbeeld de gas- en elektriciteitsprijzen van consumenten), alsook aan de vraagdruk die uit de forse loonstijgingen en kredietgroei voortvloeit. Verwacht wordt dat de jaarinflatie vervolgens iets zal afnemen van 4,3% in 2008 tot 3,4% in 2009 naarmate de eenmalige prijsstijgingen uit de berekening van de jaarcijfers verdwijnen. Dit inflatieprofiel berust ook in belangrijke mate op de veronderstelling dat de tweede-ronde-effecten van de tijdelijke factoren die de huidige nominale inflatie beïnvloeden, algemeen genomen beperkt zullen blijven tegen de achtergrond van een toenemende capaciteitsbezetting en een verkrappende arbeidsmarkt. Het vrij lage prijspeil in Polen (62% van het EU-gemiddelde in 2006) geeft aan dat er ruimte is voor prijsconvergentie op lange termijn.

Duurzame convergentie houdt in dat de inachtneming van de referentiewaarde het gevolg is van achterliggende fundamentele economische ontwikkelingen veeleer dan van tijdelijke factoren. In het geval van Polen moet het temperende effect dat van de appreciatie van de valuta op de inflatie uitgaat, als een belangrijke tijdelijke factor worden aangemerkt. Er mag dan ook worden verwacht dat de inflatie spoedig tot boven de referentiewaarde zal stijgen.

Polen voldoet niet aan het criterium inzake prijsstabiliteit.

Grafiek 7a: **Polen - Inflatiecriterium sinds 2004**
(procent, voortschrijdend gemiddelde over 12 maanden)

Noot: De punten stemmen overeen met de verwachte referentiewaarde en de gemiddelde inflatie over 12 maanden in het land in december 2008.
Bronnen: Eurostat, voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie.

Ten aanzien van Polen geldt momenteel een Raadsbesluit betreffende het bestaan van een buitensporig tekort (beschikking van de Raad van 5 juli 2004)⁹. De Raad heeft Polen aanbevolen om binnen een middellangetermijnkader actie te ondernemen om het tekort vóór 2007 op een geloofwaardige en duurzame wijze terug te brengen tot minder dan 3% van het BBP. Het Poolse overheidstekort is sinds 2004 aanzienlijk teruggedrongen. Het tekort beliep in 2007 2,0% van het bbp en zal volgens de voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie bij ongewijzigd beleid in zowel 2008 als 2009 op ongeveer 2½% van het bbp uitkomen. In 2007 bedroeg de overheidsschuld 45,2% van het bbp. Volgens de voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie zal de schuldquote van de overheid in 2008 en 2009 een lichte daling te zien geven.

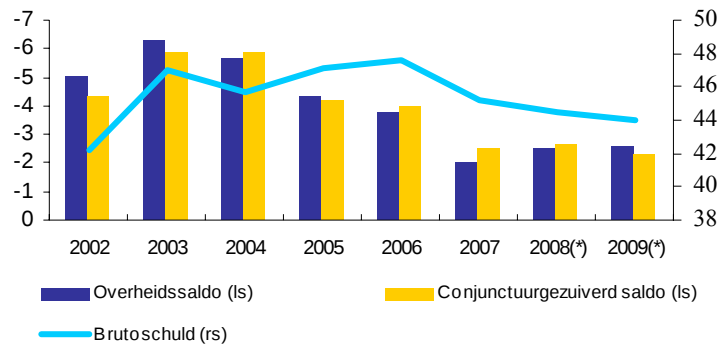
Eind 2007 hebben de Commissie en de Raad de Poolse autoriteiten verzocht een nieuwe actualisering van het convergentieprogramma in te dienen waarin de begrotingsstrategie op middellange termijn voor de gehele regeerperiode wordt beschreven. Deze strategie zou, enerzijds, de bevestiging moeten brengen van de duurzame correctie van het buitensporige tekort in 2007 en, anderzijds, erop gericht moeten zijn in de jaren daarna vooruitgang te boeken in de richting van de middellangetermijndoelstelling. Eind maart 2008 hebben de Poolse autoriteiten een nieuwe actualisering van het convergentieprogramma ingediend. Ten tijde van de opstelling van dit verslag werkte de Commissie aan de beoordeling van deze actualisering. Op basis van deze beoordeling en de voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie kan de Commissie eventueel aanbevelen de buitensporigtekortprocedure stop te zetten.

Polen voldoet niet aan het criterium inzake de begrotingssituatie van de overheid.

⁹ Beschikking 2005/183/EG, PB L 62 van 9.3.2005, blz. 18.

Grafiek 7b: Polen - Begrotingssaldo en schuld van de overheid
(percentage van het bbp)

Omgekeerde schaal

(*) Voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie.

Bron: Eurostat, diensten van de Commissie.

De Poolse zloty neemt niet deel aan WKM II. Polen hanteert een stelsel gebaseerd op een zwevende wisselkoers. Tijdens de beoordelingsperiode van twee jaar is de zloty met bijna 13% geapprecieerd ten opzichte van de euro. De volatiliteit van de zloty op korte termijn lijkt voornamelijk het gevolg te zijn van veranderingen in de op de mondiale financiële markten heersende voorwaarden, zoals een omslag in de risicobereidheid, al hebben ook binnenlandse factoren een rol gespeeld (bv. de recente toename van het korte-renteverschil ten opzichte van de euro).

Polen voldoet niet aan wisselkoerscriterium.

In de periode van twaalf maanden tot en met maart 2008 bedroeg de gemiddelde langetermijnrente in Polen 5,7%, waarmee zij onder de referentiewaarde van 6,5% bleef. De gemiddelde langetermijnrente in Polen ligt sinds januari 2006 beneden de referentiewaarde. De dalende premie voor het landenrisico, de appreciatie van de zloty en de volgens beleggers gunstige vooruitzichten voor de Poolse economie hebben ertoe bijgedragen dat de rendementen laag bleven. Doordat de inflatie en de monetaire-beleidsstarieven in 2005 zijn gedaald, is het positieve lange-renteverschil ten opzichte van het eurogebied afgenomen en heeft het zich vervolgens op iets meer dan 100 basispunten gestabiliseerd. Vanaf medio 2007 is het renteverschil echter gaan toenemen, met name als gevolg van de uiteenlopende vooruitzichten voor de beleidsstarieven in Polen en in het eurogebied, alsook wegens een afnemende mondiale risicobereidheid.

Polen voldoet aan het criterium inzake de convergentie van de langetermijnrente.

Tevens is onderzoek gedaan naar andere factoren, zoals onder meer de betalingsbalansontwikkelingen en de integratie van de financiële en productmarkten. Na in 2005 een dieptepunt van 0,9% van het bbp te hebben bereikt, is het Poolse externe tekort in 2007 iets verslechterd tot ongeveer 2,6% van het bbp, voornamelijk als gevolg van een verslechterende handelsbalans omdat de invoer fors werd gestimuleerd door een krachtige binnenlandse vraag. De netto BDI-instroom is aanzienlijk gestegen sinds de toetreding tot de EU (zij het van een lager peil in vergelijking met de andere nieuwe lidstaten) en is groot genoeg om de externe tekorten te financieren. De Poolse economie raakt steeds sterker geïntegreerd in de

EU. Er is met name sprake van intensievere handels- en BDI-betrekkingen met andere lidstaten. Ook de integratie van de binnenlandse financiële sector in de bredere EU-sector is aanzienlijk verbeterd, voornamelijk doordat tal van financiële intermediairs in buitenlandse handen zijn.

In het licht van haar beoordeling van de verenigbaarheid van de wetgeving en van de mate waarin aan de convergentiecriteria is voldaan, alsook rekening houdend met aanvullende factoren, is de Commissie van mening dat Polen niet voldoet aan de voorwaarden voor de aanneming van de euro.

9. ROEMENIË

Roemenië is op 1 januari 2007 tot de Europese Unie toegetreden. In dit verslag wordt daarom voor de eerste maal onderzocht of de wetgeving van het land verenigbaar is met de artikelen 108 en 109 van het EG-Verdrag en met de ESCB/ECB-statuten, alsook in hoeverre het land vooruitgang heeft geboekt bij de verwezenlijking van een duurzame economische convergentie.

De rechtsgrondslag voor de Banca Națională a României (BNR) wordt gevormd door wet nr. 312 van 28 juni 2004 betreffende de statuten van de BNR. Deze wet is op 30 juli 2004 in werking getreden en is sindsdien niet meer gewijzigd. Wat de integratie van de centrale bank in het ESCB op het ogenblik van de invoering van de euro, de onafhankelijkheid van de centrale bank, alsook het verbod op monetaire financiering betreft, is de wetgeving van Roemenië, en met name de wet betreffende de statuten van de BNR, niet volledig verenigbaar met de artikelen 108 en 109 van het EG-Verdrag en met de ESCB/ECB-statuten. Er is sprake van onvolkomenheden ten aanzien van de verwijzing naar de doelstellingen van het ESCB, de institutionele en persoonlijke onafhankelijkheid, het recht van de ECB om geraadpleegd te worden op de onder haar bevoegdheid vallende gebieden, de bevordering van de goede werking van het betalingsverkeer, de statistische rol van de ECB en de EU en de rol van de ECB en de EU bij de benoeming van een externe accountant.

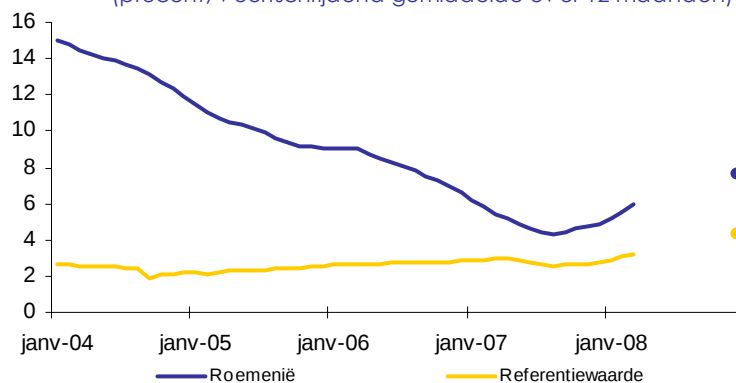
Sinds de toetreding tot de EU ligt de over een periode van twaalf maanden gemeten gemiddelde inflatie in Roemenië boven de referentiewaarde. In de periode van twaalf maanden tot en met maart 2008 bedroeg het gemiddelde inflatiepercentage in Roemenië 5,9%. Het lag daarmee ver boven de referentiewaarde van 3,2% en het zal in de komende maanden waarschijnlijk nog verder van deze referentiewaarde gaan afwijken.

Tot 2006 vertoonde de inflatie in Roemenië een aantal jaren op rij een aanhoudende neerwaartse tendens, onder meer omdat de Roemeense leu sinds 2004 een appreciatie te zien gaf. Begin 2007 bereikte de nominale HICP-inflatie een dieptepunt van iets minder dan 4%, maar daarna liet zij een sterke stijging zien, mede als gevolg van een forse toename van de landbouwprijzen, die toe te schrijven was aan zowel de ernstige droogte in de zomer van 2007 als de tendens van de prijzen op de wereldmarkt. De toename van de inflatie werd mede in de hand gewerkt door de aanhoudende loon- en prijsdruk, oplopende brandstoffenprijzen en een aanzienlijke verzwakking van de leu vanaf de tweede helft van 2007. De HICP-inflatie bedroeg in 2007 gemiddeld 4,9% en zal in 2008 naar verwachting sterk toenemen tot gemiddeld iets minder dan 8%. In 2009 zal zij wederom vertragen tot ongeveer 5% naarmate het

inflatoire effect van de stijging van de grondstoffenprijzen wegebt. Het vrij lage prijspeil in Roemenië (57% van het EU-gemiddelde in 2006) geeft aan dat er ruimte is voor prijsconvergentie op lange termijn.

Roemenië voldoet niet aan het criterium inzake prijsstabiliteit.

Grafiek 8a: **Roemenië - Inflatiecriterium sinds 2004**
(procent, voortschrijdend gemiddelde over 12 maanden)

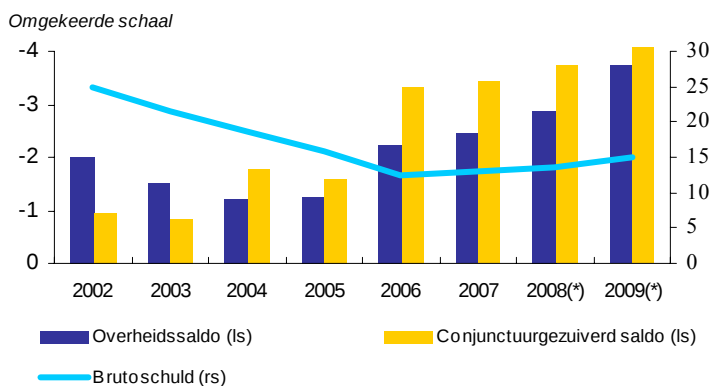
Noot: De punten stemmen overeen met de verwachte referentiewaarde en de gemiddelde inflatie over 12 maanden in het land in december 2008.

Bronnen: Eurostat, voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie.

Ten aanzien van Roemenië geldt geen Raadsbesluit betreffende het bestaan van een buitensporig tekort. Het overheidstekort is de afgelopen twee jaar sterk gestegen, namelijk van 1,2% van het bbp in 2005 tot 2,5% van het bbp in 2007. In de afgelopen paar jaar is zowel de ontvangstenquote als de uitgavenquote geleidelijk toegenomen. Volgens de voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie, die zijn gebaseerd op de aanname dat het beleid ongewijzigd blijft, zal het overheidstekort in 2008 een lichte stijging tot iets minder dan 3% van het bbp vertonen en in 2009 verder toenemen tot 3,7% van het bbp. De overheidsschuld is teruggelopen van 25% van het bbp in 2002 tot 13% van het bbp in 2007. Voor 2008 en 2009 worden lichte stijgingen voorspeld.

Roemenië voldoet aan het criterium inzake de begrotingssituatie van de overheid.

Grafiek 8b: **Roemenië - Begrotingssaldo en schuld van de overheid**
(percentage van het bbp)

(*) Voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie.

Bron: Eurostat, diensten van de Commissie.

De Roemeense leu neemt niet deel aan WKM II. Roemenië hanteert een stelsel gebaseerd op een zwevende wisselkoers. Tussen eind 2004 en begin juli 2007 is de wisselkoers van de leu onder impuls van een instroom van buitenlands kapitaal en een positief beleggerssentiment sterk gestegen ten opzichte van de euro en andere belangrijke valuta's. Het ontstaan van onrust op de mondiale financiële markten in de zomer van 2007 luidde een scherpe daling van de wisselkoers van de leu in. De afgelopen jaren lieten de officiële reserves een trendmatige stijging zien en tot medio 2007 ging de appreciatie van de leu vergezeld van een afnemend korte-renteverschil op de geldmarkt ten opzichte van het eurogebied. De in de zomer van 2007 opgetreden omslag in de tendens van de wisselkoers ging gepaard met een forse toename van het korte-renteverschil (driemaands tarieven).

Roemenië voldoet niet aan het wisselkoerscriterium.

De gemiddelde langetermijnrente in Roemenië ligt sinds de toetreding tot de EU boven de referentiewaarde. In de periode van twaalf maanden tot en met maart 2008 bedroeg de gemiddelde langetermijnrente in Roemenië 7,1%, waarmee zij boven de referentiewaarde van 6,5% lag. Na de toetreding tot de EU is het rendementsverschil tussen de Roemeense staatsobligaties en die uit het eurogebied aanvankelijk afgenomen, maar in de tweede helft van 2007 is het wederom toegenomen in de nasleep van de mondiale financiële onrust die tot een verminderde risicobereidheid leidde.

Roemenië voldoet niet aan het criterium inzake de convergentie van de langetermijnrente.

Tevens is onderzoek gedaan naar andere factoren, zoals onder meer de betalingsbalansontwikkelingen en de integratie van de financiële en productmarkten. Het Roemeense externe tekort is de voorbije jaren fors gestegen, vooral onder invloed van een tekort in het goederenverkeer doordat de krachtige binnenlandse vraag tot een sterke toename van de invoer leidde. Het externe tekort is opgelopen van 7,5% van het bbp in 2004 tot iets meer dan 13% van het bbp in 2007. Hoewel het patroon van een toenemend extern tekort spoort met de snelle inhaalbeweging van de economie, is de omvang van dit tekort duidelijk hoger dan het niveau dat houdbaar is op middellange termijn, wat betekent dat binnen afzienbare tijd een ernstige aanpassingsinspanning zal moeten worden geleverd. De forse toename van het externe tekort heeft tot een sterke stijging van de buitenlandse verplichtingen geleid, hetgeen op middellange termijn in hogere financieringskosten zal resulteren. Tot 2006 werd het externe tekort grotendeels gedekt door BDI, maar in 2007 won de instroom van andere investeringen (hoofdzakelijk in de vorm van bankkredieten binnen eenzelfde groep) aan belang. Het handelsintegratieproces met de EU is reeds ver gevorderd, maar de Roemeense uitvoer is in lowtechsectoren geconcentreerd. De Roemeense financiële sector is grotendeels in de bredere EU-sector geïntegreerd, voornamelijk doordat tal van financiële intermediairs in buitenlandse handen zijn.

In het licht van haar beoordeling van de verenigbaarheid van de wetgeving en van de mate waarin aan de convergentiecriteria is voldaan, alsook rekening houdend met aanvullende factoren, is de Commissie van mening dat Roemenië niet voldoet aan de voorwaarden voor de aanneming van de euro.

10. SLOWAKIJE

In het convergentieverslag 2006 werd bij de beoordeling van de juridische convergentie geconcludeerd dat de wetgeving van Slowakije, en met name de wet op de Nationale Bank van Slowakije (NBS) en de wet ter bescherming van bankdeposito's en houdende wijziging van bepaalde wetten, niet volledig verenigbaar was met de artikelen 108 en 109 van het Verdrag en met de ESCB/ECB-statuten. Er was sprake van onverenigbaarheden ten aanzien van de juridische integratie in het ESCB en het verbod op monetaire financiering. Om deze problemen aan te pakken en voor volledige verenigbaarheid met het Verdrag en de ESCB/ECB-statuten te zorgen, is de wet op de NBS gewijzigd. De herziene wet op de NBS is op 28 november 2007 door het Parlement aangenomen en op 14 december 2007 door de president van de Slowaakse Republiek ondertekend. Alle in het convergentieverslag 2006 gesignaleerde onverenigbaarheden zijn daarmee verholpen. De wetgeving van Slowakije, en met name de wet op de Nationale Bank van Slowakije en de wet ter bescherming van bankdeposito's en houdende wijziging van bepaalde wetten, is thans volledig verenigbaar met de artikelen 108 en 109 van het Verdrag en met de ESCB/ECB-statuten.

Sinds augustus 2007 ligt de over een periode van twaalf maanden gemeten gemiddelde inflatie in Slowakije op of onder de referentiewaarde. In de periode van twaalf maanden tot en met maart 2008 bedroeg het gemiddelde inflatiepercentage in Slowakije 2,2%. Het lag daarmee ver onder de referentiewaarde van 3,2% en het zal waarschijnlijk ook in de komende maanden onder de referentiewaarde blijven, zij het met een verkleinende marge.

De afgelopen jaren kende Slowakije een volatiele en soms hoge HICP-inflatie. Deze ontwikkeling was toe te schrijven aan externe factoren en aanpassingen van gereguleerde prijzen en indirecte belastingen. Indien het effect van de verhogingen van de gereguleerde prijzen buiten beschouwing wordt gelaten, was de ontwikkeling van de onderliggende inflatie over het geheel gezien gunstig. Het feit dat de wisselkoers van de Slowaakse kroon sinds 2002 is gestegen, heeft een matigend effect op de inflatie gesorteerd. Dit was met name in 2007 en begin 2008 het geval, na de forse effectieve appreciatie van de kroon met 14% tussen medio 2006 en het voorjaar van 2007.

De sterkere kroon in combinatie met geringe verhogingen van de gereguleerde energieprijzen en de brandstoffenprijzen hebben bijgedragen tot een daling van de jaarlijkse HICP-inflatie tot een historisch dieptepunt van 1,2% in de zomer van 2007. In het eerste kwartaal van 2008 is de inflatie wederom gestegen tot 3,4%, vooral als gevolg van de mondiale schokken waardoor de voedsel- en brandstoffenprijzen werden getroffen, maar ook omdat er sprake was van een versnelling van het stijgingstempo van de prijzen van niet-gereguleerde diensten. Verwacht wordt dat de inflatie als gevolg van deze factoren de komende maanden verder zal toenemen tot een jaargemiddelde van 3¾% in 2008. In 2009 zal de gemiddelde inflatie naar verwachting afnemen tot ongeveer 3¼%. De met de voorspelde tragere stijging van de grondstoffenprijzen samenhangende gunstige basiseffecten aan het einde van 2008 en de verdere stijging van de wisselkoers in het eerste kwartaal van 2008 zouden het uitgestelde effect van de hogere accijnsrechten op tabak en van het wegebben van het desinflatatoire effect van de appreciatie van de kroon in 2006-2007 ruimschoots moeten neutraliseren, zodat er naar het einde van het jaar toe wederom

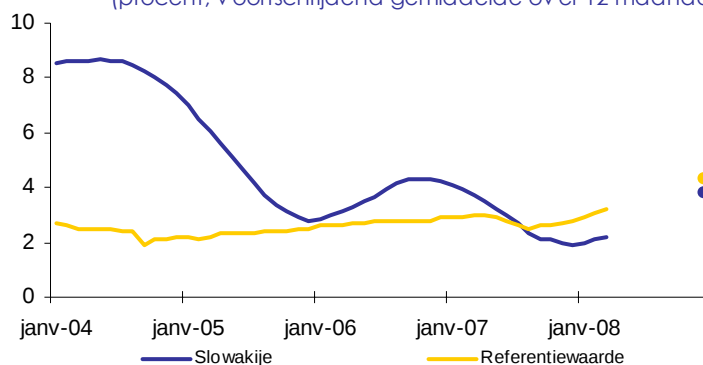
van lagere inflatiecijfers sprake is. De verkrappende arbeidsmarkt en de heersende hoogconjunctuur (factoren die tot een grotere vraag van de huishoudens en hogere lonen kunnen leiden), alsook mogelijke forsere verhogingen van de gereguleerde prijzen houden risico's in voor de inflatievooruitzichten op middellange termijn. Het vrij lage prijspeil in Slowakije (58% van het EU-gemiddelde in 2006) geeft aan dat er ruimte is voor prijsconvergentie op lange termijn.

Duurzame convergentie houdt in dat de inachtneming van de referentiewaarde het gevolg is van achterliggende fundamentele economische ontwikkelingen veeleer dan van tijdelijke factoren. In het geval van Slowakije moet het temperende effect dat van de appreciatie van de valuta op de inflatie uitgaat, als een belangrijke tijdelijke factor worden aangemerkt. De analyse van de achterliggende fundamentele economische ontwikkelingen en het feit dat de referentiewaarde ruimschoots is gehaald, ondersteunen een positief oordeel wat het voldoen aan het criterium inzake prijsstabiliteit betreft.

Slowakije dient waakzaam te zijn en zijn door een lage inflatie gekenmerkt klimaat en zijn gunstige concurrentiepositie te beschermen. Met name de loondiscipline zal moeten worden volgehouden nadat de met de BDI-instroom verband houdende productiviteitsstijging is weggeëbd. Tevens is het aangewezen structurele hervormingen door te voeren om het concurrentieklimaat te verbeteren. Ook het voeren van een ambitieuzer begrotingsbeleid zou de inflatierisico's helpen beheersen. Teneinde de inflatie na een eventuele invoering van de euro in toom te houden, hebben de Slowaakse regering en de sociale partners begin 2008 de verklaring van sociale overeenkomst tot aanneming en gebruik van de euro in Slowakije ondertekend, waarin werkgevers en vakbonden zich ertoe verbinden de loonstijgingen af te stemmen op de productiviteitswinsten. Daarnaast heeft de regering nog andere beleidsverbintenissen aangegaan (zoals het bewerkstelligen van een begrotingsevenwicht tegen 2011 en het verder verstrengen van het begrotingsbeleid in geval van onverwachte inflatoire druk) en een reeks structurele maatregelen aangenomen. Deze beleidsverbintenissen moeten echter in daden worden omgezet.

Slowakije voldoet aan het criterium inzake prijsstabiliteit.

Grafiek 9a: **Slowakije - Inflatiecriterium sinds 2004**
(procent, voortschrijdend gemiddelde over 12 maanden)

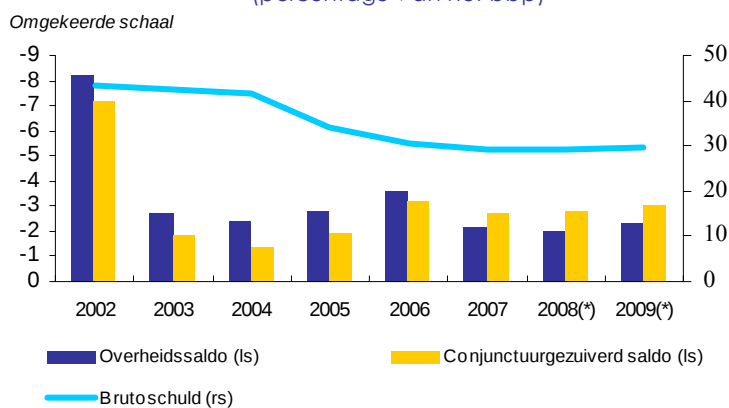
Noot: De punten stemmen overeen met de verwachte referentiewaarde en de gemiddelde inflatie over 12 maanden in het land in december 2008.
Bronnen: Eurostat, voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie.

Ten aanzien van Slowakije geldt momenteel een Raadsbesluit betreffende het bestaan van een buitensporig tekort (beschikking van de Raad van 5 juli 2004)¹⁰. De Raad heeft Slowakije aanbevolen om binnen een middellangetermijnkader actie te ondernemen om het tekort vóór 2007 op een geloofwaardige en duurzame wijze terug te brengen tot minder dan 3% van het BBP. Het Slowaakse overheidstekort is sinds 2002 aanzienlijk teruggedrongen. Zowel de ontvangstenquote als de uitgavenquote is gedaald, waarbij laatstgenoemde quote in een hoger tempo is afgenomen. In 2007 bedroeg het overheidstekort 2,2% van het bbp. Volgens de voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie, die zijn gebaseerd op de aanname dat het beleid ongewijzigd blijft, zal het tekort in 2008 op 2,0% van het bbp uitkomen en in 2009 iets toenemen tot 2,3% van het bbp. Sinds het begin van het decennium is de overheidsschuld aanzienlijk gedaald tot 29,4% van het bbp in 2007. In de voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie wordt de overheidsschuld voor 2008 en 2009 op respectievelijk 29,2% en 29,7% van het bbp geraamd.

In het licht van deze ontwikkelingen en de voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie is de Commissie van oordeel dat het buitensporige begrotingstekort op een geloofwaardige en duurzame wijze is teruggedrongen tot minder dan 3% van het BBP. De Commissie beveelt de Raad daarom aan de beschikking betreffende het bestaan van een buitensporig tekort in Slowakije in te trekken (SEC(2008) 572).

Indien de Raad besluit de buitensporigtekortprocedure ten aanzien van Slowakije stop te zetten, zal Slowakije aan het criterium inzake de begrotingssituatie van de overheid voldoen.

Grafiek 9b: Slowakije - Begrotingssaldo en schuld van de overheid
(percentage van het bbp)

(*) Voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie.

Bron: Eurostat, diensten van de Commissie.

¹⁰

Beschikking 2005/182/EG, PB L 62 van 9.3.2005, blz. 16-17.

De Slowaakse kroon neemt sinds 28 november 2005 deel aan WKM II, d.w.z. langer dan twee jaar op het moment dat dit verslag is goedgekeurd. Vóór de toetreding tot WKM II hanteerde Slowakije een stelsel gebaseerd op een gecontroleerd zwevende wisselkoers. Na de toetreding tot WKM II zette de kroon de eerder begonnen opmars gewoon voort. De gestage appreciatie werd onderbroken in het tweede kwartaal van 2006, toen de kroon een tijdelijke verzwakking te zien gaf als gevolg van de na de verkiezingen ontstane onzekerheid omtrent de vooruitzichten voor het begrotingsbeleid, in combinatie met algemene druk op de valuta's van de Midden-Europese landen. Een krachtige appreciatie tussen juli 2006 en maart 2007 leidde tot een revaluatie van de spilkoers van de kroon met 8,5% met ingang van 19 maart 2007. Na de revaluatie bewoog de wisselkoers van de kroon zich tot januari 2008 binnen een bandbreedte van 3% en 7,3% boven de nieuwe spilkoers. Toen kwam de valuta wederom onder opwaartse druk te staan, waardoor zij apprecieerde en in maart-april 8-9% boven haar WKM II-spilkoers noteerde. Tijdens de beoordelingsperiode van twee jaar bewoog de kroon zich bijna altijd aan de bovenkant van de fluctuatiemarge, waarbij de gemiddelde afwijking van de spilkoers 5,4% bedroeg. De appreciatie binnen WKM II waarvan de kroon tijdens de beoordelingsperiode blijk gaf, kan als consistent met de achterliggende fundamentele economische ontwikkelingen worden beschouwd. De valuta is niet aan grote spanningen onderhevig geweest.

Slowakije voldoet aan het wisselkoerscriterium.

In de periode van twaalf maanden tot en met maart 2008 bedroeg de gemiddelde langetermijnrente in Slowakije 4,5%, waarmee zij onder de referentiewaarde van 6,5% bleef. Sinds de toetreding tot de EU ligt de gemiddelde langetermijnrente in Slowakije beneden de referentiewaarde. Het verschil tussen de Slowaakse langlopende benchmarkobligaties en die uit het eurogebied is sinds 2002 duidelijk afgenomen en was in april 2007 vrijwel verdwenen. Aan deze tendens liggen de volgende factoren ten grondslag: dalende premies voor het landenrisico als gevolg van de begrotingsconsolidatie en het doorvoeren van verregaande structurele hervormingen in 2002-2005, en, meer recentelijk, de gunstige inflatievooruitzichten en de daarmee gepaard gaande verlaging van de beleidstarieven op korte termijn. Sinds medio 2007 is er wederom sprake van een klein positief verschil van ongeveer 30 basispunten als gevolg van de scherpe daling van de langetermijnrente in het eurogebied.

Slowakije voldoet aan het criterium inzake de convergentie van de langetermijnrente.

Tevens is onderzoek gedaan naar andere factoren, zoals onder meer de betalingsbalansontwikkelingen en de integratie van de financiële en productmarkten. De afgelopen jaren liet het externe saldo van Slowakije een zeer wisselvallig verloop zien als gevolg van schommelingen in de exportresultaten, welke werden veroorzaakt door het ontstaan van nieuwe productiecapaciteit naar aanleiding van BDI (dit was met name het geval in de automobielsector en de sector van de elektronische apparatuur). Wegens een dynamische particuliere consumptie en een stijging van de met de BDI verband houdende import is het externe tekort sterk verslechterd van 0,8% van het bbp in 2003 tot meer dan 8% van het bbp in 2005-2006, maar in 2007 is het wederom verminderd tot 5,3% van het bbp omdat de export werd gestimuleerd door het opstarten van de productie in nieuwe met BDI gefinancierde productie-eenheden. Het externe tekort werd voornamelijk gefinancierd door een grote netto

BDI-instroom. De Slowaakse economie is sterk geïntegreerd in de EU. Er is met name sprake van intensieve handels- en BDI-betrekkingen met andere lidstaten. Ook de integratie van de binnenlandse financiële sector in de bredere EU-sector is aanzienlijk verbeterd, voornamelijk doordat tal van financiële intermediairs in buitenlandse handen zijn.

In het licht van haar beoordeling van de verenigbaarheid van de wetgeving en van de mate waarin aan de convergentiecriteria is voldaan, alsook rekening houdend met aanvullende factoren en ervan uitgaande dat de Raad haar aanbeveling tot stopzetting van de buitensporigtekortprocedure opvolgt, is de Commissie van mening dat Slowakije voldoet aan de voorwaarden voor de aanneming van de euro.

11. ZWEDEN

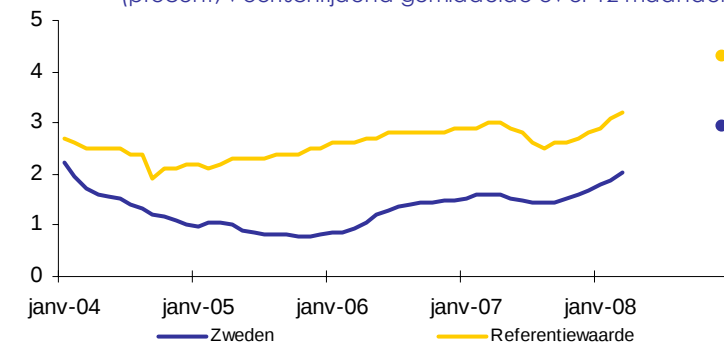
In het convergentieverslag 2006 werd bij de beoordeling van de juridische convergentie geconcludeerd dat de wetgeving van Zweden niet volledig verenigbaar was met de artikelen 108 en 109 van het Verdrag en met de ESCB/ECB-statuten. In 2006 en 2007 is de wet op de Sveriges Riksbank gewijzigd, zonder dat evenwel de in het convergentieverslag 2006 gesignaleerde onverenigbaarheden werden opgeheven. Wat de onafhankelijkheid van de centrale bank en de integratie ervan in het ESCB op het ogenblik van de invoering van de euro betreft, is de wetgeving van Zweden, en met name de wet op de Sveriges Riksbank, de Regeringsformen (een deel van de Zweedse grondwet) en de wet betreffende het wisselkoersbeleid, niet volledig verenigbaar met de artikelen 108 en 109 van het EG-Verdrag en met de ESCB/ECB-statuten. Er is nog steeds sprake van tal van onvolkomenheden ten aanzien van de doelstellingen van de Sveriges Riksbank, de bevordering van de goede werking van het betalingsverkeer, het verbod op monetaire financiering, de rol van de ECB bij de werking van de betalingssystemen en op het gebied van de internationale samenwerking, de statistische rol van de ECB en de EU, alsook de rol van de ECB en de EU bij de benoeming van de externe accountant.

Sinds in december 1996 met de meting ervan is begonnen, ligt de over een periode van twaalf maanden gemeten gemiddelde inflatie in Zweden onder de referentiewaarde. In de periode van twaalf maanden tot en met maart 2008 bedroeg het gemiddelde inflatiepercentage in Zweden 2,0%. Het lag daarmee ver onder de referentiewaarde van 3,2% en het zal waarschijnlijk ook in de komende maanden ver onder deze referentiewaarde blijven.

Tot bijna eind 2005 liet de HICP-inflatie in Zweden een neerwaartse tendens zien, maar daarna vertoonde zij een tempoversnelling. Dat de HICP-inflatie tot laat in 2005 terugliep, was vooral toe te schrijven aan een krachtige productiviteitsgroei, die werd geschraagd door een cyclische component en aanzienlijke investeringen in informatietechnologie. Een tweede factor die tot de inflatievertraging bijdroeg, was de daling van de invoerprijzen. Deze was het gevolg van, enerzijds, de geleidelijke doorwerking in de importprijzen van de versterking van de Zweedse kroon tussen 2002 en 2004 en, anderzijds, de toegenomen internationale concurrentie. De sinds eind 2005 waargenomen opwaartse dynamiek is vooral terug te voeren op de hogere olie- en elektriciteitsprijzen. Daarnaast hebben ook de voedselprijzen, net als overal in de wereld, in de tweede helft van 2007 tot de inflatiestijging bijgedragen. Voorspeld wordt dat de inflatie zal teruglopen van 2,4% in 2008 tot ongeveer 1,9% in 2009.

Zweden voldoet aan het criterium inzake prijsstabiliteit.

Grafiek 10a: Zweden - Inflatiecriterium sinds 2004
(procent, voortschrijdend gemiddelde over 12 maanden)

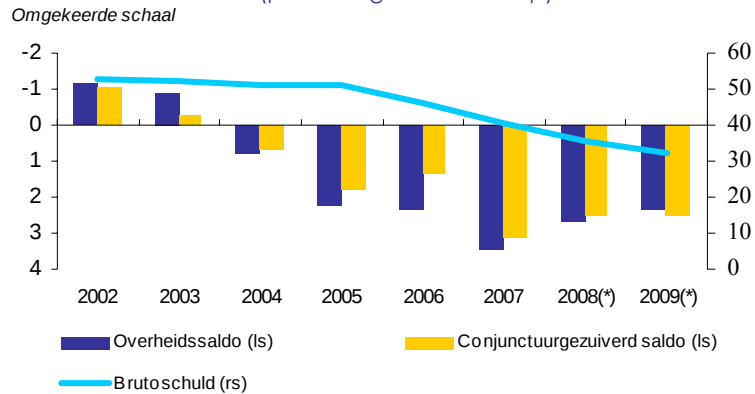

Noot: De punten stemmen overeen met de verwachte referentiewaarde en de gemiddelde inflatie over 12 maanden in het land in december 2008.
Bronnen: Eurostat, voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie.

Ten aanzien van Zweden geldt geen Raadsbesluit betreffende het bestaan van een buitensporig tekort. Over de periode 2002-2007 is de begrotingssituatie van Zweden gestaag verbeterd: het overheidssaldo is omgeslagen van een tekort van ongeveer 1% van het bbp in 2002 in een overschot van 3,5% in 2007, ten dele als gevolg van het conjunctuurherstel van de economie. De ontvangstenquote is stabiel gebleven op circa 55% van het bbp, terwijl de uitgavenquote geleidelijk is teruggelopen (van 56,5% in 2002 tot 52,5% in 2007). In overeenstemming met de gunstige budgettaire ontwikkeling is de bruto overheidsschuld teruggelopen van 52,6% van het bbp in 2002 tot 40,6% van het bbp in 2007. In de veronderstelling dat het beleid ongewijzigd blijft, verwachten de diensten van de Commissie in hun voorjaarsprognoses 2008 dat het overheidsoverschot in 2008 en 2009 zal afnemen tot iets meer dan 2% van het bbp, terwijl de schuldquote verder zal dalen tot 32% van het bbp in 2009.

Zweden voldoet aan het criterium inzake de begrotingssituatie van de overheid.

Grafiek 10b: Zweden - Begrotingssaldo en schuld van de overheid
(percentage van het bbp)

(*) Voorjaarsprognoses 2008 van de diensten van de Commissie.

Bron: Eurostat, diensten van de Commissie.

De Zweedse kroon neemt niet deel aan WKM II. Sinds het begin van de jaren negentig hanteert Zweden een inflatiedoelstelling in combinatie met een zwevende wisselkoers. Na vlak na het loslaten van het vast wisselkoersregime in 1992 een scherpe daling te hebben vertoond, heeft de wisselkoers van de kroon zich meestal binnen een relatief smalle marge ten opzichte van de Duitse mark en vervolgens de euro bewogen. Tijdens de beoordelingsperiode van twee jaar bedroeg de koers van de kroon 9 à 9,50 SEK/EUR, bij een gemiddelde van meer dan 9,2 SEK/EUR.

Zweden voldoet niet aan het wisselkoerscriterium.

In maart 2008 bedroeg het twaalfmaands voortschrijdend gemiddelde van het rendement op de Zweedse tienjarige benchmarkobligatie 4,2%, waarmee het onder de referentiewaarde van 6,5% lag. De afgelopen jaren lag de gemiddelde langetermijnrente in Zweden stevast onder de referentiewaarde. Het lange-renteverschil ten opzichte van het eurogebied is geleidelijk afgenomen van circa 50 basispunten in 2003 tot -25 basispunten medio 2007. In lijn met het afnemende korte-renteverschil is het negatieve lange-renteverschil tussen Zweden en het eurogebied vervolgens geleidelijk teruggelopen tot het huidige niveau van circa nul basispunten.

Zweden voldoet aan het criterium inzake de convergentie van de langetermijnrente.

Tevens is onderzoek gedaan naar andere factoren, zoals onder meer de betalingsbalansontwikkelingen en de integratie van de financiële en productmarkten. De Zweedse externe rekening laat sinds het midden van de jaren negentig een overschot zien onder invloed van de hoge netto-uitvoer van goederen en, in mindere mate, het overschot in het dienstenverkeer. Het overschot op de lopende rekening is opgelopen van 4,9% van het bbp in 2002 tot ongeveer 6-7% van het bbp in de afgelopen jaren. De Zweedse economie is open en sterk geïntegreerd in de EU: zowel de goederenexport naar EU-lidstaten als de goederenimport uit EU-lidstaten is goed voor ongeveer twee derden van de totale goederenexport en -import. Tijdens de beschouwde periode is het relatieve belang van het intracommunautaire dienstenverkeer licht toegenomen, waarmee het boven het gemiddelde voor de EU-27 ligt. De integratie van de Zweedse financiële sector in de bredere EU-sector neemt vooral de vorm aan van banden met andere Noord-Europese landen en de Baltische staten. De Zweedse financiële sector is algemeen genomen zeer sterk ontwikkeld, zowel qua omvang als qua geavanceerdheid, en berekend op het gevorderde stadium van economische ontwikkeling.

In het licht van haar beoordeling van de verenigbaarheid van de wetgeving en van de mate waarin aan de convergentiecriteria is voldaan, alsook rekening houdend met aanvullende factoren, is de Commissie van mening dat Zweden niet voldoet aan de voorwaarden voor de aanneming van de euro.